

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

28 oktober 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de toepassing van het frequentieplan voor lokale radio's en de aanhoudende storingen vanuit Wallonië

Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de schorsing door de Raad van State van de erkenning van lokale radio's

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de oproep van de minister aan de VRT om sporters die beschuldigd zijn van of veroordeeld voor dopinggebruik te weren van het scherm

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de kartelvorming in de media

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over impulssubsidies voor duurzame culturele initiatieven in Limburg

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over plotse overlijdens van jonge topsporters en de medische begeleiding van jonge sporters

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, en tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het terugdringen van ambtelijk taalgebruik en het promoten van een helder taalgebruik in de overheidscommunicatie

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over schoolvoorstellingen

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het toezicht op de verplichting om gemeentelijke cultuurraden op te richten

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Donderdag 28 oktober 2004

Waarnemend voorzitter: de heer Werner Marginet

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.08 uur.*

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de toepassing van het frequentieplan voor lokale radio's en de aanhoudende storingen vanuit Wallonië

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Decaluwe tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de toepassing van het frequentieplan voor lokale radio's en de aanhoudende storingen vanuit Wallonië.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, uit een rondvraag blijkt dat heel wat Vlaamse lokale radio's op hun frequentie enorm veel storingen ontvangen vanuit Wallonië, Nederland en Frankrijk. Ik noem er een paar op die zelfs worden gestoord door Vlaamse zenders. Zo wordt in Leuven Radio Scorpio gestoord door Q-Music Gent en in Sint-Lievens-Houtem zijn er storingen van Radio Campus uit Brussel. Er zijn meer dan twintig zenders die problemen ondervinden met hun zendcomfort.

Deze zenders hebben zich tot het Vlaams Commissariaat voor de Media gericht dat hen heeft aangeraden een klacht in te dienen bij de Conseil Supérieur de l'Audiovisuel, het bevoegde orgaan van de Franse Gemeenschap. De Vlaamse administratie Media heeft de betrokken zenders geadviseerd om een aangetekend schrijven te richten aan het CSA en aan de Vlaamse en Waalse minister van Media, het BIPT en het VCM, en te wachten op een even-

tuele reactie. Het is de bedoeling dat een aantal punten schriftelijk worden vastgelegd.

De eerste reacties zijn echter niet bemoedigend. Zo wijst het BIPT de Vlaamse administratie Media met de vinger. We bevinden ons dus in een vicieuze cirkel, en dat helpt de lokale radio's natuurlijk geen stap vooruit.

Iedereen weet dat een aantal Waalse lokale radio's momenteel illegaal uitzenden. Er zijn al verschillende veroordelingen geweest door de Raad van State. Die radio's trekken zich daar echter niets van aan. De Vlaamse lokale radio's staan dan ook met de rug tegen de muur: aangezien ze van advertenties leven maar hun bereikbaarheid quasi nul is, komt hun leefbaarheid in het gedrang.

Mijnheer de minister, het probleem gaat zelfs nog verder. De Franse Gemeenschap heeft in Brussel blijkbaar zes extra frequenties gevonden, vier tussen de 0 en de 300 watt en twee tussen de 300 en 1.000 watt. Als deze frequenties effectief worden ingepalmd, dan zullen de storingen nog toenemen waardoor de Vlaamse lokale radio's in de Brusselse rand nog meer onder druk zullen staan. Ik hoop dat alle rechtsmiddelen zullen worden ingezet om dit te voorkomen.

Dit is opnieuw een bewijs van de stijl en de aanpak van de Franse Gemeenschap. We leven in een communautair land waar de verschillende deelstaten elkaar met respect moeten behandelen. De meeste Vlaamse lokale radio's houden zich aan die regel. Aan de andere kant van de taalgrens trekt men zich daar echter niets van aan, met alle gevolgen van dien.

Mijnheer de minister, een jaar geleden is onder minister Van Mechelen het nieuw frequentieplan

Decaluwe

gestart. Er kon niets meer mislopen. Elke lokale radio met een erkenning kreeg daarbij decretaal een verzorgingsgebied toegekend. De realiteit is anders. Uw voorgangers hebben u opgezadeld met een loodzware erfenis. Van een doorbraak en rechtszekerheid is voor de lokale radio's op het vlak van frequenties geen sprake. De doelstelling die decretaal werd vastgelegd om het verzorgingsgebied van de erkende radio's te verbeteren en om zo de leefbaarheid te garanderen, is niet bereikt. Aan de andere kant van de taalgrens blijft men de regels met voeten treden, en dat is meer dan een vaststelling. Het heeft een bijzonder negatief effect op de hele problematiek.

Mijnheer de minister, beschikt u over een overzicht van de klachten van Vlaamse lokale radio's die storingen ervaren? Zo ja, om hoeveel klachten gaat het? Over welk soort storingen gaat het? Er wordt waarschijnlijk niet alleen gestoord vanuit Wallonië, maar ook vanuit Nederland en Frankrijk. Als u geen overzicht hebt, op welke manier kunt u dan snel inzicht krijgen in de problematiek? Welke initiatieven kunt u nemen om de storingen te verijdelen en de leefbaarheid van de Vlaamse lokale radio's te vrijwaren?

Het is niet mijn gewoonte om concrete dossiers aan te halen, maar dit keer wil ik het toch doen. In Zottegem ondervindt een lokale radio sinds 1993 op de frequentie 105.2 storingen van een Franse zender, France Info, die vanuit Rijsel uitzendt. Er werd gehoopt dat dit zou zijn opgelost met het nieuwe frequentieplan, maar dat is niet zo. De antennemast ligt nochtans slechts op twee kilometer afstand van het centrum van Zottegem, maar toch kan de radio niet op een normale manier worden beluisterd. Dat betekent dat de afspraken met de andere gemeenschappen en landen niet goed zijn gemaakt of niet worden nageleefd. Op welke manier kunt u de getroffen particuliere radiozenders helpen zoeken naar een oplossing?

Er is decretaal vastgelegd dat er een correct verzorgingsgebied voor de erkende Vlaamse lokale radio's moet zijn. Kan de Vlaamse overheid verantwoordelijk worden gesteld voor deze storingen? In welke mate kan de Vlaamse overheid het BIPT dwingen om zijn werk te doen? Ik kan u onomwonden zeggen dat het BIPT dat nu niet doet. Er

zouden veranderingen worden doorgevoerd door voormalig minister Daems, maar dat is niet gebeurd. Toen destijds de heer Di Rupo voogdijminister werd, verbood die het BIPT zelfs om op te treden. Het is dus een federale instelling die niet werkt. Wat kunt u daaraan doen?

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit dossier sleept al jaren aan en heeft verschillende coalities overleefd. De Vlaamse Gemeenschap heeft haar deel van het werk gedaan. We hebben een decretaale regeling uitgewerkt en een frequentieplan opgesteld. De Franse Gemeenschap daarentegen houdt zich niet aan de afspraken en dat is al jaren zo.

Slachtoffers zijn de lokale radio's die worden gestoord. Verschillende ministers hebben hier hun tanden op stukgebeten, zoals de heren Van Rompuy, Van Mechelen en Keulen. Ik hoop dat u erin zult slagen dit dossier te deblokken waardoor er een sluitende regeling komt. Als u dat niet lukt, zal ik u daar echter politiek niet op afrekenen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me aan bij de vorige sprekers. U hebt hier een mooi dossiertje geërfd, dat al lang meegaat. Ik vind het nog altijd vreemd dat dit dossier niet is opgelost. Er is inderdaad de problematiek tussen Vlaanderen en Wallonië. Dat is een oud zeer. Ik ben al lang actief bezig met die materie. Ik vraag me ook af of dit frequentieplan een goed plan is. Daar is heel veel discussie over.

Ik geef een concreet voorbeeld. In het centrum van Antwerpen kan je in perfecte kwaliteit een aantal Franstalige radio's ontvangen, zoals NRJ of Contact Brussel, terwijl andere erkende Vlaamse radio's in de regio Antwerpen nauwelijks over de Singel of de ring van Antwerpen geraken. Ze ondervinden al storingen op 5 kilometer of worden gestoord vanuit Brussel of Wallonië. Is dit dan allemaal wel gecoördineerd? Een en ander houdt verband met het BIPT. De Vlaamse zenders zijn zo braaf om zich te houden aan de regels en de wetten die er zijn, ook inzake vermogens. Blijkbaar zijn Vlamingen braver dan Walen.

Verstrepen

U weet dat in Wallonië het frequentieplan terug naar af is gestuurd. Is het niet het ogenblik om de kans te grijpen en op zoek te gaan naar een echt goed compromis voor deze Belgische situatie? De sector oppert al jaren de mogelijkheid van een zero-based-oplossing, waarbij de volledige frequentieband in heel België opnieuw wordt bekeken, ook met nieuwe zendtechnieken. Dit dossier is communautair geladen. Een aantal radio's aan de taalgrens zeggen dat ze echt niet voorbij de antennemast geraken. Ik weet niet wat u daaraan kunt doen, maar ik roep u op om het dossier niet te laten aanslepen, zoals uw voorgangers dat tot nu toe hebben gedaan.

Is het niet mogelijk naar een zero-based-toestand toe te werken? Kunt u ter zake initiatieven nemen of dit stimuleren? Het lijkt me alleszins zeer belangrijk dat het frequentieplan en de uitvoering ervan grondig worden herbekeken.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit is inderdaad een oud zeer. Net als de vorige sprekers vraag ik dat hier zo snel mogelijk een oplossing aan zou worden gegeven. Het kan niet dat we niet zindelijk zouden kunnen omgaan met dit rumoerige landschap, omwille van factoren die deels buiten ons vermogen liggen.

We hebben rechten, en die rechten moeten we verdedigen. Dat recht in de mediawereld is erg belangrijk. Het gaat hier immers over krachtige instrumenten. Het gaat over cultuurdragers, over informatieverspreiders. We moeten terzake zeer waakzaam zijn.

Onze zenders worden gestoord. Dit begint sterk te lijken op pesterijen. De heren Stassen en Decaluwe stellen dat terecht. Ik ben vooral lokaal betrokken geweest bij een aantal van die evoluties. Het blijft een ellende. Ik woon in het grensgebied van Vlaanderen en van België, ook daar wordt geklaagd over hinder. In andere fora moeten we hebben over grensoverschrijdende samenwerking, over intergemeenschappelijk overleg en samenwerking en over internationalisering, maar we slagen er niet in om kleine, praktische problemen op te lossen. Want dat zijn ze uiteindelijk, niets anders dan dat. Ik sluit me aan bij de vorige sprekers. Mijnheer de

minister, ik weet dat het geen dankbaar werk is, maar ik wil u oproepen om nog eens de moeite te doen om met alle actoren te overleggen om zo snel mogelijk tot een oplossing te komen, en daar zo nodig alle juridische instrumenten voor in te zetten.

De voorzitter: Minister Bougeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, ik dank alle vraagstellers. U hebt er allemaal op gewezen dat dit een oud zeer is. Het is een vergiftigde erfenis die op mijn tafel ligt. Ik neem aan dat een aantal commissieleden heel goed de voorgeschiedenis kennen. Toch meen ik dat het nuttig is om een en ander in herinnering te brengen, onder meer ook ten behoeve van de nieuwe leden.

Er is het KB van 10 januari 1992 betreffende de klankradio-omroep in frequentiemodulatie in de band 87.5-108 megahertz, dat tot doel heeft de etherordening te waarborgen. Het KB stelt dat frequenties slechts in dienst kunnen worden gesteld na een positieve coördinatie met binnen- en buitenland. Het KB regelt volgens de Vlaamse Gemeenschap onvoldoende de bevoegdheid van de etherpolitie. Het KB bepaalt immers dat het BIPT optreedt tegen radio's die buitenlandse radio's of de luchtvaart storen en tegen radio's die illegaal uitzenden. Het deelt de gemeenschappen mee dat radio's niet conform de vergunning uitzenden. Dat laatste is een heel zwak punt in dit KB.

De etherpolitie blijft dode letter indien een gemeenschap niet optreedt. Ik citeer letterlijk uit artikel 10, paragraaf 3: 'Indien het private radio-omroepstation niet beantwoordt aan de voorwaarden en karakteristieken van de vergunning, deelt de regie dit mee aan de Executieve.' Dan zitten we natuurlijk met de problematiek die hier al is geschetst en die erop neerkomt dat hier geen verder gevolg aan werd gegeven, omdat de Franse Gemeenschap dit niet wil. We kunnen zeggen dat het een praktisch probleem is, maar eigenlijk is het een politiek probleem. Technisch is alles rond. Het is een zaak van onwil en een gebrek aan federale loyaleiteit.

Sedert 1993 heeft de Franse Gemeenschap, zonder de verplichte coördinatieprocedure te volgen, een hoger vermogen toegekend aan een aantal radio's. Dit heeft ernstige gevolgen voor veel Vlaamse lokale radio's, wat terecht wordt aangeklaagd in de betogen van de collega's.

Bourgeois

Een aantal Franstalige radio's die met een hoger vermogen uitzonden, werden door de Raad van State geschorst. Op 21 september 1998 werden 11 radio's geschorst, 2 op 5 oktober 1999 en 7 op 5 oktober 1999. Dit dateert dus uit de periode dat de heer Weckx minister was.

We zijn 10 jaar verder en er is nog geen uitspraak ten gronde van de gemeenschappelijke kamer van de Raad van State. Dit toont weer de blokkering aan door de Franstaligen. Het is een zaak van onbehoorlijk bestuur dat schorsingsarresten van 1998 en 1999 nog altijd niet gevolgd worden door een uitspraak ten gronde. De gecoördineerde wetgeving op de Raad van State bepaalt dat de procedure eigenlijk moet worden afgerond binnen 6 maanden na de schorsing. We zijn nu 10 jaar na de aanvang van de procedure van de betwistingen.

Buiten een eenmalig optreden door het BIPT zijn deze geschorste radio's, gesteund door de Franse Gemeenschap, vrolijk blijven uitzenden en blijven ze het Vlaamse radiobeleid hypothekeren. De destijds bevoegde ministers Weckx, Van Rompuy, Van Mechelen en Keulen bleven er bij de federale overheid bevoegd voor de etherpolitie en de Franse Gemeenschap op aandringen om de continue etherchaos weg te werken. Zij hebben enkel kunnen vaststellen dat de Franse Gemeenschap, ondanks vele gesprekken, ontwerpen van protocolakkoorden en technische akkoorden over coördinaties nooit een politiek akkoord heeft willen sluiten over een correct optreden tegen overtredingen, noch over de correcte uitvoering van de coördinatieverplichting. Ik wil erop wijzen dat er technische akkoorden zijn, maar dat ze niet worden omgezet in politieke akkoorden.

De Vlaamse Gemeenschap dringt al jaren aan op de aanpassing van het KB van 10 januari 1994, zodat radio's pas na een positieve coördinatieprocedure met arbitrage binnen vaste termijnen kunnen uitzenden, en de taak van etherpolitie effectief wordt uitgeoefend.

De Vlaamse Gemeenschap, en sinds zijn oprichting in 1998 ook het Vlaams Commissariaat voor de Media, treden consequent op tegen radio's die storing veroorzaken. Het VCM vraagt steeds dat het BIPT controleert en vaststellingen doet, en treedt steeds op bij overtredingen.

De Franse Gemeenschap heeft steeds een gedoogbeleid gevoerd. Het BIPT blijft zich achter de Franse Gemeenschap verschuilen om niet op te treden. Dit werd door mijn voorgangers betreurd, en ook ik betreurd dit.

Aangezien geen enkele Franstalige radio sinds geruime tijd erkend en/of vergund is, kan het BIPT – zelfs met een niet-aangepast KB – autonoom optreden. Artikel 10, paragraaf 2 van dit koninklijk besluit bepaalt dat het BIPT kan optreden indien de radio niet is gedekt door een vergunning. Het BIPT kan wel optreden tegen niet-vergunde radio's, zonder dat in toepassing van artikel 10, paragraaf 3 moet worden teruggekoppeld naar de executieve van de Gemeenschap. Het BIPT blijft ook in gebreke op de punten waar het wel de taak van etherpolitie kan uitoefenen.

– *De heer Dany Vandenbossche, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

In de loop der jaren werd vastgesteld dat Vlaamse radio's die gestoord werden, zelf sterker gingen uitzenden om hun luisteraars nog te bereiken. Deze radio's dienen weinig klachten in, omdat dan zowel de klager als de aanklager worden gecontroleerd door het BIPT.

De storende radio's van de Franse Gemeenschap zonden vooral uit in de frequentieband tot 104.8 megahertz. Daarom heeft voormalig minister Van Mechelen in die band frequenties met hoger vermogen geplaatst en gecoördineerd, zodat ze beter kunnen optornen tegen de radio's van de Franse Gemeenschap dan de vroegere radio's met een beperkt vermogen tot 100 watt.

De negatieve gewinning, de vrees voor controles, de grotere vermogens, het niet optreden van het BIPT en de Franse Gemeenschap zorgen ervoor dat de Vlaamse radio's minder officiële klachten indienen.

De klachten worden ingediend bij het VCM. Af en toe worden klachten ingediend tegen radio's van de Franse Gemeenschap. De klager wordt dan doorverwezen naar de Conseil Supérieur de l'Audiovisuel, de tegenhanger van het VCM binnen de Franse Gemeenschap.

Sinds enige tijd dringt ook de administratie Media, die het VCM ondersteunt bij de afhandeling

Bourgeois

van klachtenprocedures, bij het BIPT aan op controle van de Franstalige radio's die worden vermeld in storingsklachten die bij het VCM worden ingediend.

In de praktijk blijkt een drempel te bestaan die Vlaamse radio's tegenhoudt een procedure in te zetten voor de CSA bij storingen door Franstalige radio's. Door de uitdrukkelijke vraag aan het BIPT de nodige controles uit te voeren in geval van dergelijke storingsklachten, probeert de Vlaamse Gemeenschap de radio's die de storingen ervaren te ondersteunen, binnen de grenzen van de eigen mogelijkheden. Ik zal er bij het BIPT blijven op aandringen ook dit onderdeel van zijn rol van etherpolitie ter harte te nemen.

Op dit ogenblik zijn vooral klachten van radio's uit Kampenhout, Ternat, Mechelen, Zottegem en Antwerpen bekend, evenals verscheidene klachten van de landelijke radio 4FM, die erg wordt gestoord.

Als in de klachtenbrief ook een buitenlands radiostation als storend wordt aangeduid, wordt het BIPT verzocht de klacht te bezorgen aan de bevoegde overheid, om het nodige onderzoek te laten verrichten. Dergelijke gevallen doen zich echter zelden voor. Het overzicht van de particuliere Vlaamse radio's die momenteel worden gestoord door Franstalige en buitenlandse radio's is dus occasioneel en niet volledig.

De lokale radio's moeten zelf zorgen voor informatie die een duidelijk zicht kan geven op deze problematiek. Het BIPT kan rechtstreeks optreden tegen zenders die illegaal starten en waarvan de Vlaamse Gemeenschap het bestaan verneemt als gevolg van storingen. Het BIPT blijkt ook daadwerkelijk in te gaan op de vragen van de Vlaamse Gemeenschap.

Ondanks de gevolgen voor een aantal Vlaamse lokale radio's, kan de Vlaamse Gemeenschap zich niet bemoeien met de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap. Zolang de getroffen radio's weinig of geen gebruik maken van de voorgeschreven procedure voor de CSA, zal de CSA de storingen als marginaal blijven beschouwen. Telkens als het Vlaamse radioveld wordt geconfronteerd met storingen door uitzendingen van over de taalgrens, zou het best een klacht indienen bij de CSA. Daar-

door zullen de bevoegde instanties de storingsproblematiek die voortvloeit uit de huidige etherchaos en uit het opbod binnen de Franse Gemeenschap eindelijk ernstig nemen.

Momenteel zijn er geen wettelijke alternatieven naast de procedures voor de CSA en het BIPT. Door een dergelijk uitzendgedrag binnen de Vlaamse Gemeenschap te dogen, zal ook hier een etherchaos ontstaan. Door het cascade-effect zullen de Vlaamse lokale radio's ook elkaar gaan storen.

Radio's die een specifieke klacht indienen die te wijten is aan storing door Franstalige zenders, worden ondersteund door de administratie Media die de benodigde informatie kan verstrekken om een procedure voor de CSA te starten. De administratie Media kan ook druk uitoefenen door het BIPT nadrukkelijk om controles te vragen.

Ik zal deze problematiek bespreken met mijn collega van de Franse Gemeenschap. Ik zal er ook bij de federale overheid op aandringen de volle bevoegdheid inzake etherpolitie uit te oefenen en een afdwingbare coördinatieprocedure vast te leggen met arbitrage binnen vaste termijnen. Het is immers onaanvaardbaar dat die storingen blijven voortduren.

Decretaal is geen minimaal zendbereik vastgelegd voor de lokale radio's, in tegenstelling tot de landelijke radio-omroepen die 70 percent van de bevolking binnen de Vlaamse ruit moeten kunnen bereiken. Dergelijk zendbereik was vroeger wel vastgelegd, namelijk een zendcomfort van 8 kilometer voor monofonische uitzendingen. Aangezien de meeste lokale radio's in stereo uitzenden en verschillende radio's met gerichte antennes werken en niet omnidirectioneel, kan een gewaarborgd zendbereik niet decretaal worden vastgelegd. Door te werken met gerichte antennes kan het zendbereik worden geoptimaliseerd binnen het vastgelegde frequentieplan.

Met het nieuwe frequentieplan is ervoor gekozen een maximaal aantal lokale radio's uitzendmogelijkheden te bieden. De vraag naar het zendcomfort van de lokale radio's kan dan ook niet worden losgekoppeld van de vraag naar het behoud van het aantal bestaande lokale radio's.

Ik zal blijven opkomen voor de rechtmatige belangen van de Vlaamse luisteraars. Ze hebben recht op

Bourgeois

een goed luistercomfort, zowel van de VRT-radio's die ook worden gestoord door particuliere radio's van de Franse Gemeenschap, van de landelijke radio's Q-Music en 4FM, als van de vijf regionale en de 393 lokale radio's.

Ik zal dus overleg plegen met de Franse Gemeenschap en met de federale overheid. Misschien kan ik een breekijzer vinden in het arrest van het Arbitragehof. Daarin staat dat het BIPT verplicht moet samenwerken met de gemeenschappen voor wat de telecombevoegdheid betreft. Dit is nog niet gebeurd.

Ik maak me anderzijds ook niet te veel illusies. Gedurende 5 jaar zijn ministers van dezelfde politieke kleur zowel in Vlaanderen, Wallonië als op federaal niveau er niet in geslaagd om dit dossier op te lossen. We kunnen dus best niet te hoge verwachtingen koesteren. Als overleg niet lukt, wil ik me beroepen op het arrest van het Arbitragehof. Als ook dat niet lukt, zal ik nagaan of er geen andere juridische stappen kunnen worden gezet.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de minister, u hebt een schitterend antwoord gegeven. Het gaat echter om een politiek probleem. De essentie is dat we alle rechtsmiddelen moeten uitputten.

Het arrest van het Arbitragehof kan de Franstaligen misschien op andere gedachten brengen. In het kader van de federale loyaliteit moeten ze beseffen dat dit probleem een oplossing verdient.

Mijnheer de minister, we zullen u steunen in alle volgende stappen die u zult zetten. Eventueel kunnen we door middel van een resolutie ook vanuit het Vlaams Parlement een krachtig signaal geven. We zullen dit dossier dan ook verder blijven opvolgen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb aandachtig geluisterd, maar misschien verwacht ik te veel. Dit dossier ligt al jaren op tafel, maar wordt blijkbaar telkens opnieuw opzijgeschoven. Het is intussen dan ook waanzinnig ingewikkeld geworden.

Mijnheer de minister, u hebt zelf gezegd dat het een vergiftigd geschenk is. Ik stel dan ook voor een nieuwe, dynamische Vlaamse politiek te voeren en dit dossier te ontgiften. Zo niet moet u die erfenis weigeren. Ik pleit er dan ook voor een zero-based-oplossing na te streven, zoals in Nederland, zodat dit dossier niet langer politiek en juridisch kan worden gespeeld. Daar wordt niemand beter van.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, we hebben dit antwoord al minstens vijf keer gehoord. U gaat misschien iets verder. Het gaat hier inderdaad om een erfenis die dringend moet worden aangepakt.

Ik ben tegen een zero-based-oplossing. Het zou minstens 5 jaar duren voor er een akkoord is voor een nieuw frequentieplan voor heel België.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, ik hoop dat u al deze mooie intenties kunt waarmaken. We zullen u daarbij steunen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Het gaat inderdaad om een vergiftigd geschenk, maar dat is zeker niet de schuld van een van mijn voorgangers. Zij hebben elk op hun manier geprobeerd om dit dossier op te lossen. Ik vrees dan ook dat die zero-based-oplossing geen oplossing is. Dat zou opnieuw chaos veroorzaken. Er zijn nu 393 lokale radio's die een erkenning hebben voor 9 jaar. Het zou op zijn minst 5 jaar duren om opnieuw orde op zaken te stellen. In Nederland heeft dat zelfs 10 jaar geduurd. Dit is dan ook absoluut geen oplossing.

Zoals ik reeds heb gezegd, zal ik met mijn collega's overleg plegen over dit probleem. Ik zal het ook agenderen op het forum. Als dat niet lukt, dan denk ik aan andere juridische stappen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Verstrepen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend

Voorzitter

uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de schorsing door de Raad van State van de erkenning van lokale radio's

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de schorsing door de Raad van State van de erkenning van lokale radio's.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de erkenningsprocedure van de lokale en provinciale radio's heeft in de commissie Media meermaals het nodige stof doen opwaaien. Ik zat toen in de oppositie, maar mijn standpunt is nog steeds ongewijzigd.

Mijnheer de minister, ook dit dossier is een zware erfenis. Ik heb reeds tijdens de vorige legislatuur gezegd – en de oudstrijders van deze commissie zullen het zich nog herinneren – dat het dubbelzinnige gebruik van de wegingscriteria problemen zou geven inzake motivering bij de Raad van State. En dat blijkt inderdaad zo te zijn.

De Raad van State heeft onlangs de erkenning van een aantal lokale radio's geschorst. Zo is de erkenning van bijvoorbeeld Radio Contact in Sint-Niklaas geschorst omdat de statuten van de vzw niet beantwoorden aan de wettelijk bepaalde voorwaarden. Ik heb er nochtans meermaals op gewezen dat het belangrijk is te beantwoorden aan de bepalingen uit het decreet.

Er zijn blijkbaar bijkomende fouten gemaakt en de Raad van State heeft dan ook een schorsing uitgesproken. Hetzelfde geldt voor Oudenaarde, al is het dan met een aantal nuances. Mijnheer de minister, in beide steden en ook in een aantal andere blijven nog altijd een aantal gecoördineerde radiofrequenties onbenut. Bepaalde lokale radio's hebben een schitterend papieren dossier ingediend, maar voeren het niet uit.

Tijdens de vorige regeerperiode schrokken we ervan dat er bijna nog niemand was gestart. Minister Keulen heeft er toen voor gepleit die radio's wat tijd te gunnen, maar hij heeft ook gezegd dat we geen oneindig geduld konden oefenen. Als radio's met een erkenning niet starten om welke reden dan ook, zou de erkenning uiteindelijk worden ingetrokken. Dat is geen onbelangrijk element uit het dossier.

Bij de uitreiking van de licenties is gesteld dat dit gebeurde onder voorbehoud van de bij de Raad van State lopende procedures. Daarnaast werden de radio's met een licentie aangemaand om zo snel mogelijk te starten met uitzendingen, op straffe van intrekking van de licentie. Het Vlaams Commissariaat voor de Media reikt dus licenties uit zonder enige rechtszekerheid. De lokale radio's worden gedwongen om zware investeringen te doen en te starten met uitzendingen, terwijl er procedures lopen bij de Raad van State. Als de erkenning dan wordt geschorst, dan is dat allesbehalve leuk.

Ik verwijs naar de interpellaties en vragen om uitleg uit het verleden en de antwoorden van uw voorganger. Voormalig minister Keulen zei dat niet-erkende radio's een beroep konden doen op de Raad van State en dat die het ultieme antwoord zou leveren. De Raad van State heeft nu twee erkenningen geschorst en niet-erkende radio's in hun gelijk gesteld. Ze hebben dan wel gelijk gekregen, maar nog steeds geen erkenning. En de radio's wier erkenning is geschorst, worden geconfronteerd met enorme problemen. Ik heb ooit aan de minister gezegd: 'Als de mensen hiervan het slachtoffer zijn geworden' – en dat is het geval – 'is het natuurlijk gemakkelijk te verwijzen naar de Raad van State. Als er fouten kunnen worden aangetoond' – en het verwondert me niet dat dit is gebeurd omdat de administratie en het Vlaams Commissariaat voor de Media met een beperkte staf op heel korte tijd veel hebben moeten verwerken – 'dan moeten we onze verantwoordelijkheid nemen'.

Decaluwe

Het is nu de hoogste tijd om onze verantwoordelijkheid te nemen. Een oplossing kan liggen in de onbenutte gecoördineerde radiofrequenties, maar ik besef wel dat het geen eenvoudige zaak is. Al wie geen erkenning heeft gekregen, heeft recht op een dossier. Wat zal er nu gebeuren?

Mijnheer de minister, hoeveel niet-erkende radio's zijn er naar de Raad van State gestapt? Hoeveel uitspraken zijn er al geweest en hoeveel verwacht u er nog? Wat is de motivatie en verantwoording van de administratie, het Vlaams Commissariaat voor de Media en de voormalige minister? Welke procedures moeten nu worden gevolgd voor de vrijgekomen frequenties? Wie krijgt die, of komt er een volledig nieuwe frequentieprocedure? Zal dit gebeuren in pakket of per individuele frequentie? Welke timing stelt u voorop?

De politiek heeft fouten gemaakt, en het is tijd om die te herstellen.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de vorige Vlaamse Regering heeft een goed frequentieplan opgesteld om maximaal vergunningen te verlenen aan landelijke, provinciale en lokale radio's. Die regeling leek op papier werkbaar. Iedereen wist echter dat als er tientallen dossiers binnenkwamen bij het Vlaams Commissariaat voor de Media, het moeilijk zou zijn om die allemaal te verwerken, te beoordelen en de juiste beslissingen te nemen. Het is dan ook normaal dat er in zo'n hectische periode iets misloopt.

Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Decaluwe, maar ik wil er nog een aan toevoegen. Wat leert de Vlaamse Gemeenschap hieruit om het in de toekomst beter te doen? Een aantal radio's hebben eerlijke dossiers ingediend en maakten daardoor minder kans op een erkenning. Een aantal andere dienden dossiers in die heel mooi oogden, maar konden ze niet uitvoeren. Het feit dat sommige radio's die een vergunning hebben gekregen nog niet zijn gestart, is daar een bewijs van. Op welke manier kan het commissariaat een dossier beoordelen niet alleen op basis van het papier, maar ook basis van de feiten? Ik weet dat dit erg moeilijk wordt als er honderden dossiers binnenkomen. Ik hoop dat hier lessen uit worden getrokken voor de toekomst.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Deze vraag houdt verband met de interpellatie van de heer Decaluwe. Er is steeds een rode draad bij het verlenen van nieuwe licenties, of het nu om nationale, regionale en lokale radio's gaat, wat me een beetje verbaast. Er rijzen inderdaad heel wat vragen bij de manier waarop de licenties zijn verleend. We kennen allemaal het verhaal van 4FM en Q-Music. We worden nu geconfronteerd met schorsingen. De vraag van de heer Decaluwe over wat er met de vrijgekomen frequenties zal gebeuren, is terecht. Welke criteria worden er gehanteerd?

Er zijn inderdaad heel wat louter papieren dossiers ingediend. Er zijn radio's die een vergunning hebben gekregen, maar nog steeds bestaan uit een computer die MP3-files rechtstreeks in de ether speelt. Dat zijn dan de zogezegd grotere projecten, terwijl andere radio's met veel medewerkers hun vergunning zijn kwijtgespeeld. Ik vind het heel eigenaardig dat heel veel dossiers niet kloppen. Er zijn zelfs rechtspersonen die retroactief, dus na het toekennen van de vergunning, in orde zijn gebracht. Hoe kan dit? Heeft iemand die dossiers ooit grondig bestudeerd? Welke criteria werden daarbij gehanteerd? Ik sluit me verder ook aan bij de vragen van de heer Decaluwe.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit dossier heeft niet zo'n gemakkelijk verloop gekend. Ik ben een legalist, en ik vind dat de wet moet worden nageleefd. Als de wet niet werkt, dan moeten we nadenken over de regelgeving zelf.

Ik kan me echter niet van de indruk ontdoen dat het proces van erkenningen en vergunningen ingebed is in een sfeer van verdachtmakingen en afrekeningen, in een sfeer van strijd op het lokale en nationale vlak. Ik wil geen oordeel vellen over het verleden, maar ik pleit voor duidelijkheid en transparantie van de beslissingen. Ik roep de minister op om de regelgeving te volgen. Als die onvoldoende duidelijk is, dan moeten we die durven bijstellen ten bate van de luisteraars en radiomakers. Vlaanderen heeft baat bij een zo groot mogelijke pluriformiteit en diversiteit in het radiolandschap, ook op het lokale terrein. Er moet een sterke loka-

Caron

le inbedding zijn die meebouwt aan onze gemeenschap.

De voorzitter: Ik vrees dat de schorsing door de Raad van State geen frequenties vrijmaakt omdat het geen uitspraak ten gronde is.

Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer Verstrepen, ik pleit ervoor om de twee dossiers te scheiden. De vraag van de heer Decaluwe gaat over het verlenen van de vergunningen en een aantal aspecten daaraan. De vergunningen zijn door de minister verleend, en niet door het VCM. Een ander aspect is de taak en rol van het VCM bij het laten naleven van de erkende vergunningen, maar dat is vandaag niet aan de orde. Daarover lopen ook een aantal klachten, maar dat valt buiten deze vraag.

Ik ben het eens met de heren Stassen en Caron dat hier lessen uit moeten worden getrokken. Het is wel nog wat vroeg en het gaat om een zeer voorlopige stand van zaken. We moeten het geheel van de erkenningsprocedure en de handhaving van de verleende vergunningen durven beoordelen, maar tot dan houden we ons aan de wet.

Inzake de pluriformiteit deel ik de mening van de heer Caron. Ik wijs er wel op dat er nu meer erkende onafhankelijke lokale radio's zijn dan vroeger. Dat aspect van de goedgekeurde regeling die nu voor het eerst is geïmplementeerd, moeten we onder ogen zien.

Ik ga nu in op de concrete vragen. Naar aanleiding van de beslissingen van 19 december 2003 houdende de erkenningen van de lokale radio-omroepen voor de frequenties op de plaatsen waarvoor zich meerdere kandidaten aanboden, werden door elf niet-erkende kandidaten procedures voor de Raad van State ingeleid. Het gaat over achttien radio's, waarvan één regionale, dus over zeventien lokale radio's op de 393. Van deze niet-erkende kandidaten hebben er vier meerdere procedures ingezet tegen meerdere erkenningbeslissingen voor de plaats waarvoor zij kandideerden, gaande van twee tot vier vorderingen, waardoor het totaal aantal ingeleide procedures met betrekking tot de erkenningbeslissingen op achttien komt te staan. In zeven

van deze procedures werd door de Raad van State inmiddels een beslissing genomen over de vordering tot schorsing van de betrokken erkenningbeslissing. In vijf procedures werd de vordering verworpen. Twee vorderingen tot schorsing werden ingewilligd. Meerdere uitspraken worden nog in de loop van de komende dagen en weken verwacht.

Daarnaast dienden zes kandidaten wier erkenningaanvraag ingevolge de tweede oproep door het Commissariaat niet ontvankelijk werd bevonden, een vordering in tot vernietiging van de betrokken onontvankelijkheidsbeslissingen van 30 april 2004 met betrekking tot hun eigen kandidaatstelling. Daar deze kandidaten geen verzoek tot schorsing indienden, valt in deze procedures geen uitspraak op korte termijn te verwachten. Naar aanleiding van de erkenningbeslissing van 7 november 2003 houdende de erkenning van de regionale radio-omroep voor Antwerpen werd eveneens een procedure tot schorsing voor de Raad van State ingezet door de niet-erkende kandidaat. Deze vordering werd echter verworpen.

Zoals reeds vermeld werden zes vorderingen tot schorsing verworpen. In twee procedures oordeelde de Raad van State dat aan de voorwaarden om tot schorsing over te gaan is voldaan, namelijk dat er een moeilijk te herstellen ernstig nadeel is en dat daarnaast op het eerste gezicht een aannemelijk ernstig middel wordt aangehaald. Door die twee schorsingsarresten moet de uitvoering van beide erkenningbeslissingen worden gestaakt. Dit betekent ook dat beide lokale radio's waarvan de erkenning werd geschorst, de uitzendingen onmiddellijk dienen te staken. Ik heb hun dat ondertussen ook formeel meegedeeld. Voor alle duidelijkheid benadruk ik dat de schorsing een voorlopige maatregel is en dat de erkenningbeslissingen in kwestie nog niet nietig zijn verklaard. In beide gevallen acht de Raad van State een ernstig en moeilijk te herstellen nadeel aanwezig, omwille van het feit dat de niet-erkende kandidaten door de voorafgaande periode van erkenning sinds 20 jaar en meer ook voor de betrokken plaats uitzonden en zodoende een band met de lokale gemeenschap hadden opgebouwd die door de niet-erkenning teloor dreigt te gaan. Dat is dus het moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

De lokale radio's waarvan de erkenning nu door de arresten in kwestie wordt geschorst, verkeren echter net zozeer in hetzelfde geval. Ze zonden eveneens sinds 20 jaar en meer uit als lokale ra-

Bourgeois

dio voor de betrokken plaats en blijken net zozeer te beschikken over eenzelfde band met de lokale gemeenschap. Er is dus geen sprake - noch in de feiten noch in de motivering van de erkenningbesluiten - van enige meerwaarde op dit vlak van de niet-erkende kandidaat ten opzichte van de radio waarvan de erkenning nu wordt geschorst.

Voor wat betreft het middel dat de Raad van State in de individuele procedures inhoudelijk als ernstig aanneemt, kan ik meedelen dat in één procedure de Raad van State de invulling van één welbepaalde decretale erkenningvoorwaarde zeer restrictief interpreteert en zodoende een gebrek in de erkenningaanvraag van de erkende kandidaat aanneemt. Het gaat namelijk over de bepaling in het decreet over het in hoofdzaak verzorgen van lokale radio. In het ontwerp van decreet, zo heb ik me laten vertellen, werd aanvankelijk gesproken over het 'uitsluitend' verzorgen. Dat is gewijzigd tot 'in hoofdzaak'. De Raad van State interpreteert dit als een restrictieve bepaling, terwijl dit naar mijn aanvoelen een versoepeling was ten opzichte van het oorspronkelijke oogmerk van het ontwerp van decreet.

In de andere procedure waarin de Raad van State de schorsing beveelt, meent de Raad dat de motivering voor de waardering van de invulling door de erkende kandidaat van één welbepaald criterium bij het erkenningonderzoek, niet afdoende draagkrachtig blijkt. In dit geval blijkt de schorsing dus gebaseerd te zijn op de toepassing van de motiveeringsplicht. Daar gaat het over een afweging van de ene kandidaat ten opzichte van de andere.

De Raad van State heeft dus geen uitspraak gedaan over de waardering van de betrokken kandidaturen. Dit is bovendien ook zijn taak niet, zoals hij zelf uitdrukkelijk bevestigt in zijn arrest. In beide gevallen wordt momenteel nog onderzocht of de Vlaamse Gemeenschap de voortzetting van de annulatieprocedure verzoekt. Het spreekt vanzelf dat de Vlaamse Gemeenschap zich terzake in juridische procedures bevindt als betrokken partij en verweerder, en het is dus normaal dat ze terughoudend is in het publiek maken van haar standpunt alvorens te repliceren binnen de juridische procedures zelf.

Bovendien mag niet worden vergeten dat in andere analoge procedures voor de Raad van State

vanwege niet-erkende kandidaten nog uitspraken moeten worden verwacht. In sommige gevallen moet er nog worden gepleit. Het zal u dan ook niet verbazen dat in deze juridische procedures elk dienstig woord dat naar aanleiding van dergelijke vragen wordt uitgesproken, vanzelfsprekend door de tegenpartijen zal worden aangegepen. U begrijpt dat ik niet wil vooruitlopen op de verdere juridische afhandeling van de nog lopende procedures door de tegenpartijen, die begrijpelijkerwijze selectief putten uit publieke verklaringen, in de kaart te spelen door een omstandige bespreking van de middelen die in deze procedures worden opgeworpen.

Zoals reeds gezegd, betreft het in twee gevallen de schorsing van de tenuitvoerlegging van de erkenning van twee lokale radio's, met een voorlopig effect. De Raad van State heeft over de eventuele vernietiging van de betrokken erkenningen nog geen uitspraak met een definitief karakter gedaan. Het gevolg van de schorsingsarresten is wel dat beide lokale radio's waarvan de erkenning wordt geschorst voorlopig niet langer kunnen uitzenden en dat de frequentie die ze kregen, moet worden vrijgemaakt. Deze schorsingsarresten brengen niet met zich mee dat deze voorlopig vrijgemaakte frequentie toekomt aan enige andere kandidaat, ook niet aan de kandidaat die de procedure voor de Raad van State heeft ingeleid. De voorzitter merkte dit daarnet terecht op.

Om uitzendingen te kunnen verzorgen moet men bovendien erkend zijn als lokale radio, wat ook niet het geval is voor deze kandidaten of wat ook geen rechtstreeks recht is dat deze kandidaten uit het schorsingsarrest van de Raad van State kunnen putten. De frequenties die werden toegekend aan de kandidaten wier erkenning door de Raad van State wordt geschorst, moeten dus ongebruikt blijven tot er in geval van voortzetting van de procedure in annulatie een uitspraak komt vanwege de Raad van State tot verwerping van de vordering, of er ingevolge de inwilliging van de vordering een nieuw erkenningbesluit moet worden genomen. Dit is immers geen definitieve uitspraak. Ook betekent dit niet dat de andere zender automatisch een erkenning krijgt. Dit is de wet, die moet worden toegepast.

In het licht van het antwoord op de vorige vraag en aangezien de voorliggende schorsingsarresten geenszins een nieuwe erkenningsprocedure impli-

Bourgeois

ceren, is elk antwoord op de laatste vraag momenteel onmogelijk en voorbarig.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de minister, met uw antwoord weet ik voldoende over de juridische context. Het is duidelijk dat degenen die hoopten de vrijgekomen frequenties in te kunnen vullen omwille van juridische omstandigheden, nog wat geduld zullen moeten oefenen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik had daar een kleine bedenking bij. Die juridische context is allemaal goed en wel, maar als iemand van slechte wil een aantal concurrerende zenders uit de ether wil halen en hij daartoe een beroep doet op de voorliggende dossiers, zodat die zenders worden geschorst, dan maakt hij na een tijdje heel veel plaats vrij op die frequentieband. Of is dat mijn zieke geest?

Minister Geert Bourgeois: U moet een onderscheid maken tussen de erkenningen en de naleving van de vergunning. Voor de erkenningprocedure zijn de termijnen om procedures in te stellen bij de Raad van State verstreken. Niemand kan daar nog een annulatie- en schorsingsberoep tegen aantekenen.

De heer Jurgen Verstrepen: De bestaande radio's, die hun goedkeuring kregen op basis van een ingediend dossier, moeten toch kunnen uitzenden? Er kan toch worden opgetreden tegen radio's die dat niet doen?

Minister Geert Bourgeois: Ik heb daarop geantwoord. Er zijn klachten ter zake bij het VCM, maar dat zijn klachten van een andere aard. Het gaat over klachten over de naleving van de vergunning, die ook volgens een welbepaalde procedure verlopen en daar worden afgehandeld. De administratie doet haar werk, het VCM moet die procedures afwerken. Naar mijn aanvoelen zou dat sneller moeten kunnen verlopen, maar dat heeft dan weer te maken met de bestaande en de middelen van het VCM. U weet dat mijn beleidsnota ter zake een voorstel bevat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de oproep van de minister aan de VRT om sporters die beschuldigd zijn van of veroordeeld voor dopinggebruik te weren van het scherm

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verstrepen tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de oproep van de minister aan de VRT om sporters die beschuldigd zijn van of veroordeeld voor dopinggebruik te weren van het scherm.

De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, laten we duidelijk zijn: ik ben tegen doping. Dit gaat over het geval van Johan Museeuw en de kritiek die er ter zake is geleverd. Ik heb de indruk dat als er lezersbrieven in de krant verschijnen, de politiek begint in te grijpen. Ik ga dat communicatiekanaal ook eens wat meer bewerken, denk ik. Dan wordt er immers opgetreden, of worden er vragen gesteld.

Johan Museeuw wordt beticht van een aantal zaken en was gastpresentator bij de VRT. Ik maak me er zorgen over dat medewerkers-sportlui die beschuldigd zijn van dopinggebruik van het scherm worden geweerd. Volgens u moet dat, zelfs al zijn ze enkel in opspraak gekomen. Ik begrijp dat de zaken wat gevoelig liggen als het gaat over doping, en dat er een deontologische code moest komen. Maar eigenlijk wordt er zo ingegrepen in de inhoud van een televisieprogramma. De gastpresentator in kwestie zit daar immers deels als expert. In dit geval gaat het over een sporter die wordt beticht van dopinggebruik.

Ik zou graag de krijtlijnen kennen. Als morgen een krantenkop stelt dat wordt vermoed dat iemand doping heeft genomen, en die werkt mee aan een programma, moet die dan van het scherm, zolang er niets bewezen is? Ik denk dat we toch nog altijd moeten wachten tot er iets bewezen is. Ik vind het dus vreemd dat het feit dat iemand in opspraak komt, nu ook al wordt aangegrepen om die persoon van het scherm te bannen.

De VRT heeft een welbepaalde autonomie, zoals u weet. Als u iets zegt tegen de VRT in, dan begrijp

Verstrepen

ik dat er reactie komt, want dat heeft te maken met machtsposities. Hier hebben we het over sport en iemand die doping neemt. U kunt wijzen op de strafrechtelijke aspecten en de veroordeling. Dat is allemaal goed en wel, maar hoe ver gaat u daarin? Ik dacht dat iedereen gelijk is voor de wet. Mag iemand uit de financiële wereld die werd veroordeeld, of een politicus die in opspraak is gekomen, dan ook niet meer optreden als gastpresentator?

Ik wil dit breder bekijken, want nu wordt er alleen gesproken over sport, en laat men alle andere terreinen liggen. Het mooiste voorbeeld is iemand als Jean-Pierre Van Rossem. Mag men hem dan ook niet meer opvoeren in een programma? Hij is immers duidelijk veroordeeld, zowel inzake beurszaken als inzake politiek. Volgens die nieuwe code mag hij misschien ook niet meer op de VRT verschijnen.

Hoe bewijs je een en ander als iemand in opspraak komt? U weet hoe de pers tegenwoordig werkt en hoe de koppen op de voorpagina worden gezet. Ik hoop het niet, maar als morgen in de pers staat dat u een scheve schaats hebt gereden, dan mag u ook niet meer verschijnen op de VRT, bijvoorbeeld om commentaar te geven.

Natuurlijk is er de scheiding tussen informatie- en amusementsprogramma's. Sporters die in opspraak zijn gekomen of zijn veroordeeld, mogen niet meewerken, of ze er nu een paar euro voor hebben gekregen of niet. Dat geldt echter niet voor al de rest. Mijnheer de minister, zal de VRT-gedragscode van toepassing zijn op radio en televisie? Wie, naast de sporters, zou u willen weren?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is een bizarre zaak. Er is discussie over het feit of Johan Museeuw al dan niet is veroordeeld. Dit is blijkbaar al een voldoende basis voor een groot maatschappelijk debat. Ik wil geen moraalridder zijn, maar ik besef wel dat een topsporter een voorbeeldfunctie heeft in de samenleving. De media moeten hier omzichtig mee omgaan.

Ik zal een bekentenis doen: ik ben supporter van wielrenner Frank Vandenbroucke. Het is jammer

dat hij de laatste avond van de Amsterdamse zesdaagse met koorts moest opgeven. Ik weet heel goed dat Frank Vandenbroucke op het vlak van dopinggebruik geen goed imago heeft. Normaal moest hij deze week voor de rechter verschijnen voor de vele producten die bij hem thuis zijn gevonden.

Frank Vandenbroucke heeft aangekondigd dat hij zal starten in de Gentse zesdaagse. Daardoor is de zaal bijna uitverkocht. Collega's, ik voorspel dat de televisiezenders in dit land meer aandacht zullen besteden aan de Gentse zesdaagse dan de voorbije jaren. Iedere avond zullen we een beeldverslag krijgen, en misschien slaagt de VRT erin de ploegkoers op de slotavond – die Vandenbroucke en Gilmore zullen winnen – integraal in beeld te brengen.

Het is vreemd om deze discussie te voeren. Waar liggen de grenzen? Waarom is iemand die de regels overtreedt zo populair? Waarom wordt dit op televisie nog eens extra in beeld gebracht? We weten immers dat het allemaal niet zo netjes is.

Als Johan Museeuw de moed heeft om de omerta over het dopinggebruik in de wielersport te doorbreken, en dit grote verhaal kan brengen op de VRT, ben ik er voorstander van dat hij op dat moment veel aandacht krijgt.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, collega's, de VRT beslist autonoom, binnen de krijtlijnen van de gecoördineerde mediadecreten en de beheersovereenkomst, over de manier waarop hij uitvoering geeft aan de publieke opdracht. Hij stelt autonoom zijn programma-aanbod en uitzendschema vast. Die operationele autonomie is de VRT uitdrukkelijk gegarandeerd in de gecoördineerde mediadecreten, artikel 7, en de beheersovereenkomst, artikel 1, paragraaf 5. Als minister van Media wens ik die autonomie ook te respecteren.

Mijnheer Verstrepen, ook in de voorliggende zaak heb ik dat gedaan, wat u ook mag afleiden uit mijn antwoord op de vraag van de heer Decaluwe tijdens de plenaire vergadering van 13 oktober 2004. De VRT kan dit bevestigen.

Nadat er verkeerde berichten verschenen, heeft de VRT een perscommuniqué verspreid om te bena-

Bourgeois

drukken dat de VRT alleen en autonoom de beslissing heeft genomen. Ik heb enkel – indirect via de regeringscommissaris – contact laten nemen met de VRT om te kunnen antwoorden op de vraag. Als antwoord deelde de VRT mee dat de beslissing is genomen en een deontologische code zal worden uitgewerkt.

Mijnheer Verstrepen, in uw vraag staan tal van fouten en uitspraken die ik niet heb gedaan. U zegt dat ik het had over iemand die in opspraak is gekomen. In mijn antwoord heb ik uitdrukkelijk gezegd dat er op 8 oktober een veroordeling is gevolgd. Iedereen kan hierover een oordeel vellen, maar de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond heeft een beslissing genomen. De VRT heeft hiermee – en niet met insinuaties, verdachtmakingen, geruchten of krantenartikels – rekening gehouden in zijn beslissing.

De VRT werkt een aantal richtlijnen uit, waarvan de definitieve tekst nog moet worden goedgekeurd door het directiecomité. Deze richtlijnen moeten worden gerespecteerd bij het inzetten van co-commentatoren voor live-sportverslaggeving op radio en televisie.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister, er is een misvatting. Het gaat niet over de veroordeling van Johan Museeuw, maar over de deontologische code. U hebt gezegd dat er een deontologische code moet komen. Mijnheer de minister, ik weet dat de VRT autonoom werkt, maar als de minister van Media een oproep doet, zal de VRT wel twee keer nadenken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Verstrepen, u doet nu hetzelfde als met mijn antwoord op uw vraag over Telenet. U moet zich aan de feiten houden en mijn woorden niet verdraaien.

Ik heb op geen enkel moment een oproep gedaan aan de VRT! Ik heb niet gezegd dat het ging over een in opspraak gekomen persoon, ik heb de feiten weergegeven. In antwoord op de vraag van de heer Decaluwe heb ik gezegd dat ik ermee akkoord ga

dat er richtlijnen moeten komen op deontologisch vlak. Ik heb niet gezegd dat ik de deontologische richtlijnen zal uitwerken of hiertoe opdracht geef. Er werd naar mijn mening gevraagd, en ik heb een antwoord gegeven op de vraag. Het is de VRT die autonoom beslist en autonoom werk maakt van een code.

In het antwoord op de vraag heb ik meegedeeld wat de VRT al heeft beslist, niets meer. Mijnheer Verstrepen, ik vraag u met aandrang te luisteren naar mijn antwoorden. Ik doe de moeite om op elke vraag een correct antwoord te geven.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister, we kunnen misschien besluiten met te zeggen dat u geen mening hebt over de deontologie van de VRT.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb geantwoord op de vraag van de heer Decaluwe. U kunt dit nalezen. De VRT is autonoom in het bepalen van de regels.

Ik heb gezegd dat de VRT gebonden is door kwaliteitsnormen, ook in haar samenwerkingsverbanden, maar dat er op dit punt geen specifieke regels bestaan. Ik heb gezegd dat de VRT als gevolg daarvan van plan is een deontologische code uit te werken.

De voorzitter: De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys: Mijnheer de voorzitter, het gaat om veel meer dan de deontologische discussie over sportcommentatoren. Het gaat over het feit of de VRT deontologische codes hanteert voor meerdere zaken. Er bestaat ook een deontologische code naar aanleiding van verkiezingen, waarbij BV's die kandidaat zijn van het scherm gehouden worden.

Mijnheer de minister, ik vind dat uw antwoord juist is. Vandaag is het juist, maar het was niet juist tijdens het antwoord op de actuele vraag. Toen hebt u niet onmiddellijk gewezen op de autonomie. U had in feite geen antwoord mogen geven.

Deze commissie moet de deontologische codes van de VRT eens bespreken, want de VRT moet een voorbeeldfunctie vervullen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, niemand belet dat het parlement aan de VRT vraagt of hij bepaalde deontologische codes hanteert voor zijn werkzaamheden.

Mijnheer Denys, ik ben het niet eens met uw stelling dat ik geen antwoord had moeten geven. Dan moet ik immers aan elk parlamentslid met een vraag over de VRT zeggen dat ik geen antwoord kan geven omdat de VRT autonoom werkt.

Ik neem contact op met de VRT over de gestelde vraag, en de VRT zegt wat haar beslissing is. Ik had misschien duidelijker moeten zeggen wat de VRT beslist heeft. Ik denk dat het behoort tot de taak van de minister contact op te nemen, te vragen aan de VRT wat zijn antwoord is op de vraag en dit door te geven aan de parlementsleden die een vraag stellen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de kartelvorming in de media

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Caron tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de kartelvorming in de media.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, collega's, zal de Vlaming morgen nog voetbalverslagen kunnen bekijken op een openbare zender, zonder er extra voor te betalen? Verkopen Telenet of Belgacom binnenkort de verslagen van de wielervedstellers via eigen digitale kanalen? Komt er straks een zakelijke verstrengeling tussen bijvoorbeeld Tiscali en SBS, en krijgen we binnen enkele jaren 10 uur voetbal gratis bij een gsm-abonnement? Moet je straks een computer hebben om de Olympische Spelen te kunnen bekijken?

We gaan naar een tijd waarbij de grenzen tussen televisie, telefoon, gsm, internet, PDA's en andere dragers vervagen. Sommige zenders en mediagroepen bereiden zich voor op deze verstrengeling en wetenschappelijk-technologische evolutie. De samenwerking tussen de VRT en Belgacom om een gooi te doen naar het voetbalcontract is hier een voorbeeld van.

Telenet reageerde heel sterk tegen deze verstrengeling, want voor deze firma zou dit wel eens de doodsteek kunnen betekenen. Door met de VRT samen te werken kan Belgacom op korte termijn zo'n groot marktaandeel verwerven, dat Telenet eronderdoor gaat. Ook Telenet gaat op zoek naar een contentpartner, een televisiemaker die dit concurrentieel nadeel kan helpen ondervangen. Telelet heeft nu al Canal+ in de portefeuille, en is dus ook op weg naar zakelijke vermenging.

We stellen een verweving vast tussen de distributie van informatie en communicatiesignalen enerzijds, en de inhoud van televisie en internet anderzijds. Projecten zoals Vlaanderen Interactief zijn voorbeelden van experimenten op het digitale terrein.

Belgacom heeft al meermaals aangekondigd dat vanaf 2005 digitale signalen worden doorgestuurd via de nieuwe technologie VDSL, de opvolger van ADSL. Naar verluidt zullen 100 kanalen aangeboden worden. Dat is veel meer dan wat de breedband van Telenet aankan. Wellicht past ook het voetbalcontract in dit soort acties.

Om de speciale signalen te ontvangen op een tv-toestel, moet een settopbox het signaal decoderen. Dit doet me denken aan vroegere tijden, toen ik een bakje van de kabelmaatschappij moest huren om het signaal te decoderen voor mijn zwart-wit-televisie.

Telenet wordt in belangrijke mate door buitenlandse commerciële zakengroepen gecontroleerd. Liberty Media heeft 21,4 percent van de aandelen van Telenet in handen. De GIMV en de intercommunales denken eraan aandelenpakketten op de markt te brengen. Als ook die in handen komen van Liberty Media, hebben we een nog sterkere verstrengeling en wordt de Vlaamse verankering van Telenet doorbroken. Mijnheer de minister, dan zult u nog minder dan vandaag kunnen bepalen hoe met de signalen van onze 'contentmakers' wordt omgesprongen.

Caron

In het Vlaams regeerakkoord staat: 'We houden een pluriform medialandschap in stand met een gewaarborgde toegang tot een divers en kwaliteitsvol aanbod, waarin technologische innovaties en nieuwe mediatoepassingen geïntegreerd worden, zonder verhoging van de kostprijs.' En verder: 'We geven particuliere initiatieven op audiovisueel vlak zonder discriminatie voluit kansen.' Dat zijn twee elementen uit het regeerakkoord.

De kijker moet investeren in verschillende settop-boxen omdat de digitale technologie verschillend is. We krijgen de vermenging met een dreigende monopolisering en het verdwijnen van de controle erop naar het buitenland. Open net komt onder druk te staan. Ook in dat verband zijn er voor de digitale televisie geen regels in verband met de zogenaamde must-carrypakketten die op de digitale kabel moeten worden aangeboden.

Mijnheer de minister, is het zinvol een strikte scheiding te maken tussen kabelactiviteiten – ik bedoel daarmee de distributie van communicatiesignalen – en activiteiten op het vlak van productie en aankoop van televisie- en radioprogramma's? Ik verwijs ook naar de elektriciteitsmarkt waar is voorzien in een scheiding tussen verschillende activiteiten: productie, distributie en verkoop. Op die manier wordt ook duidelijk welke rol telecombedrijven kunnen spelen op het vlak van digitale televisie.

Is er ook geen sprake van koppelverkoop als VRT, Belgacom, VTM, VMMA en Telenet programma's in exclusiviteit aanbieden aan de kabelabonnees? De bedoelde scheiding van activiteiten zal dan wel via wetten en decreten moeten worden geregeld. Vandaag bestaan daarvoor geen regels. Zo'n scheiding zal alle aanbieders een eerlijke concurrentiebasis garanderen.

Mijnheer de minister, welke initiatieven zult u nemen om te vermijden dat we twee of meerder settopboxen op ons televisietoestel moeten plaatsen?

Komt er een decreet dat de minimale dienstverlening moet verzekeren? Ik heb het dan over de verspreiding van signalen op digitale wijze. Zo kan wettelijk worden vastgelegd waar de kijkers recht op hebben. Is het niet aangewezen de kijkers daar zelf bij te betrekken?

Bent u het met me eens dat we best vastleggen wat een basispakket juist omvat? Is het niet nodig om terzake te peilen naar de mening van de kijkers?

Erkent u de noodzaak om dringend en per decreet de minimale dienstverlening vast te leggen voor interactieve digitale televisie zodat niet alleen een eerlijke concurrentie mogelijk wordt, maar de kijker ook een degelijk basispakket wordt gegarandeerd tegen een lage kostprijs, zoals dat in het regeerakkoord staat?

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, tijdens mijn beginperiode in dit Vlaams Parlement is er discussie geweest over de participatie van het Vlaamse Gewest aan Telenet. De vraag was welke gevolgen deze nieuwe maatschappelijke ontwikkeling zou hebben. Een aantal zaken die toen zijn voorspeld, zijn na 9 jaar ook echt uitgekomen. Een van de voorspellingen was dat er in de wereld van de concurrentie op termijn een convergentie zou ontstaan van drie sectoren die toen nog volledig gescheiden waren: de ICT-wereld, de telecomwereld en de televisie. Die convergentie zou leiden tot een verscherpte concurrentie die op haar beurt zou leiden tot een beperking van het aantal deelnemers, en zelfs tot een monopolie. Als deze partners willen overleven, dan moeten ze deelnemen aan die convergentie. Zo niet zullen ze verdwijnen of weggeconcentreerd worden.

Telenet heeft geprobeerd zich te wapenen door met Canal+ in zee te gaan en 'content' te leveren. Tony Mary heeft dinsdag nog gezegd dat ook de VRT daarvoor zal zorgen.

Hoe zult u daar als minister van Media mee omgaan? Daarbij moet u ook rekening houden met de Vlaamse, de federale en de Europese regelgeving terzake. Die concurrentie zal altijd tot een aantal uitwassen leiden. Zo was er destijds een elektriciteitsnet waarbij er verschillende wattages waren die aparte toestellen vereisten. Hetzelfde probleem was er met de cd-spelers. De vraag was welk toestel het zou halen, het Japanse of het Amerikaanse.

Mijnheer de minister, ik denk dat u hierin een bescheiden rol kunt spelen. Deze discussie moet ook verder worden gevoerd in het kader van de beleidsnota.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: In de analyse van de heer Caron zitten heel wat raakpunten met elementen uit mijn beleidsnota. Ik sluit me ook aan bij de heer Stassen wanneer hij zegt dat er een bredere discussie moet worden gevoerd.

Het is een veelomvattende problematiek. Er is 9 jaar geleden voorspeld dat zich een aantal convergenties zouden voordoen en blijkbaar zijn er nog een aantal bijgekomen. Daardoor overstijgt dit probleem onze mogelijkheden en bevoegdheden. Niemand heeft dan ook een pasklaar antwoord hiervoor.

Als gevolg van de technologische ontwikkelingen, in het bijzonder de digitalisering en de convergentie tussen omroep, telecommunicatie en informatie-technologie, maakt het Vlaamse medialandschap een aardverschuiving door. Wat daarbij het meest opvalt, is dat de vroegere natuurlijke koppeling tussen een specifiek medium en zijn distributiekanaal nu totaal achterhaald blijkt. De zoektocht naar een nieuw evenwicht zal bijzonder moeilijk zijn en is niet zomaar voorspelbaar. Intussen worden we vanuit het beleid geconfronteerd met allerlei nieuwe vragen en uitdagingen.

Het is onze bekommernis om in al deze turbulentie een pluriform medialandschap in stand te houden dat leidt tot de creatie van een kwaliteitsvolle inhoud waarvoor een gerechtvaardigde toegang gegarandeerd blijft. Dit moet mogelijk zijn zonder dat de lezer, de kijker, de luisteraar of de deelnemer – gezien de steeds grotere interactiviteit – onnodig op kosten worden gejaagd.

Ook de rol van de openbare omroep komt hier ter sprake. Dit wordt een van de aandachtspunten van mijn beleid. De strikte scheiding die er vroeger was tussen de verschillende media vervaagt. De een-op-een-relatie die er vroeger was tussen de creatie van inhoud en het betrokken distributieplatform valt weg.

In het debat dat we zullen voeren naar aanleiding van de nieuwe beheersovereenkomst van de openbare omroep, zullen we opnieuw worden geconfronteerd met het wegvallen van deze eenduidige koppeling tussen inhoudscreatie en distributieplatform. Mijn antwoorden op uw vragen kunnen dan ook niet de ultieme antwoorden zijn.

De vraag naar de wenselijkheid van een strikte scheiding tussen het transport, hier toegespitst op transport via de kabel, en de inhoudsverwerking en productie, is een zeer complex probleem. We worden immers geconfronteerd met tegenstrijdige elementen.

Een onmiddellijk scheiding tussen de verschillende activiteiten is op dit ogenblik niet mogelijk. Canal+ Vlaanderen is een onderdeel van Telenet, en de VRT verzorgt de transmissie van de eigen omroepprogramma's. De scheiding van activiteiten - omroep en distributie - moet transparant zijn en aansluiten bij de nationale en Europese mededingingsregels. Omwille van de economische leefbaarheid, zeker in een kleine mediamarkt als Vlaanderen, kan een zekere vorm van samenwerking of omvattende benadering van de inhoudsproductie en het transport niet volledig worden uitgesloten. Belangrijk hierbij is dat dit, in voorkomend geval, niet leidt tot concurrentievervalsing.

Dit brengt ons bij de problematiek van de concentratie en van het behoud van Vlaamse spelers in deze convergerende wereld. In mijn beleidsnota staat dat de overheid als objectieve en billijke regelgever en facilitator de gulden middenweg wil bewandelen tussen het toelaten van concentratie en het aanmoedigen van concurrentie. Ik deel de bezorgdheid van de heer Caron dat de Vlaamse kijker of luisteraar zou kunnen worden geconfronteerd met het verschijnen op de markt van twee of meer settopboxen. Dit willen we vermijden.

De evolutie naar digitalisering gaat gepaard met zeer hoge investeringen. Deze investeringen gebeuren bovendien op verschillende domeinen vermits alle netwerkoperatoren hun netwerk geschikt willen maken voor het digitaal transport van omroepsignalen. Er zijn dus investeringen in de sector van de kabeldistributie – Telenet -, de telecommunicatiesector – Belgacom - en ook draadloze terreestriële netwerken – momenteel enkel de VRT.

De problematiek van de distributienetwerken en vermijden dat mensen meerdere settopboxen moeten aanschaffen, is ook nauw verwant met het standaardisatieproces. De Vlaamse overheid zal blijven aandringen op het gebruik van apparatuur die werkt volgens open standaarden. Helaas zijn de processen van innovatie en standaardisatie niet steeds volledig te verzoenen, zeker in een divers landschap met meerdere kanalen. Voor elk dos-

Bourgeois

sier dat raakvlakken heeft met deze problematiek zullen we blijven ijveren voor één open standaard. Voor het verplicht opleggen van het gebruik van één standaard staan in het Europees regelgevend kader evenwel geen dwingende aanknopingspunten.

Ik reken erop dat de marktspelers alles zullen doen opdat de klant zo weinig mogelijk settopboxen moet kopen. Het IDTV-project was in dit opzicht een goede start, gelet op de betrokkenheid van alle Vlaamse kabelmaatschappijen en grote Vlaamse omroepen. Dergelijke vormen van samenwerking kunnen geenszins als een kartel worden beschouwd.

Met de omzetting op Vlaams niveau van het Europees regelgevend kader telecommunicatie door het decreet van 7 mei 2004 is meteen ook de must-carryregeling aangepast en geconformeerd met de door Europa opgelegde verplichtingen. Dit houdt in dat het aantal omroepen met een must-carrystatuut beperkt werd. Dit nieuwe, beperkte systeem van must carry is van toepassing op de kabelnetwerken. Een kabelnetwerk wordt in de decreten gedefinieerd als een elektronisch communicatienetwerk dat programmasignalen, al dan niet in gecodeerde vorm, geheel of gedeeltelijk via elk soort van draad aan derden doorgeeft. Concreet betekent dit dat de must-carryregeling van toepassing is op het kabelnetwerk van Telenet.

Om nieuwe aanbieders van omroepprogramma's - ik denk daarbij in de eerste plaats aan Belgacom - in overeenstemming met de Europese regelgeving kansen te geven, kon in de gecoördineerde media-decreten geen must-carryverplichting worden opgelegd. Dat kan slechts indien dergelijk netwerk over een groot aantal abonnees beschikt en een groot aantal omroepprogramma's aanbiedt.

Binnen de beperkte must-carryregelgeving die momenteel van toepassing is, zijn voor de analoge uitzendingen onder andere programma's van de openbare omroep en de regionale omroepen opgenomen, rekening houdend met hun zendgebied. In geval van digitale uitzendingen zijn alle regionale omroepen opgenomen onder de must-carry-regeling voor zover deze programma's binnen een digitaal pakket tegen betaling worden aangeboden.

Naast de programma's van de openbare en regionale omroepen vallen ook volgende omroepprogramma's onder de must-carryregeling: twee radio- en twee televisieprogramma's van de openbare omroep van de Franse Gemeenschap, het radio-omroepprogramma van de Duitstalige Gemeenschap, twee radio- en televisieprogramma's van de Nederlandse openbare omroep. Hiermee ontstaat een minimumaanbod dat onder druk van Europa niet verder kon worden aangevuld.

Een tweede bepaling uit de regelgeving die erop gericht is om een zo ruim mogelijk aanbod in open net te creëren, heeft te maken met de opmaak van een lijst van evenementen die van aanzienlijk belang voor de samenleving worden geacht. De op deze lijst opgenomen evenementen mogen niet zodanig op een exclusieve basis worden uitgezonden dat een belangrijk deel van het publiek van de Vlaamse Gemeenschap deze evenementen niet via rechtstreekse of uitgestelde verslaggeving op de kosteloze televisie kan volgen. Mijnheer Caron, u suggereert in deze context ook te peilen naar de verwachtingen van de kijkers. Met de in mijn beleidsnota aangekondigd enquête naar het verwachtingspatroon ten aanzien van de openbare omroep, meen ik dat ook dit naar boven zal komen.

Er bestaan voor het ogenblik wel degelijk een aantal maatregelen die een minimale dienstverlening garanderen, toch zeker voor wat betreft het aanbieden van omroepprogramma's via omroepnetwerken. Dergelijke stringente verplichtingen zijn niet opgenomen voor de aanbieders van via aardse zenders opgebouwde radio-omroepnetwerken en televisieomroepnetwerken. In mijn beleidsnota heb ik aangekondigd dat een adequaat beleid met betrekking tot de diverse distributieplatformen, dat garant staat voor een divers en kwaliteitsvol media-aanbod, noodzakelijk is. Tevens is gesteld dat bijzondere aandacht besteed moet worden aan een oordeelkundig en toekomstgericht spectrumbeheer bij de overgang van analoge naar digitale uitzendingen. Ik wil laten onderzoeken hoe de nieuwe digitale netwerken optimaal kunnen worden gepositioneerd in het geheel van netwerken. Het is immers mijn bedoeling om via onderzoek na te gaan hoe het spectrum op een optimale, onafhankelijke en objectieve wijze kan worden beheerd teneinde de mogelijkheden maximaal te benutten, met hierbij de garantie dat de openbare en andere Vlaamse omroepen toegang hebben.

Bourgeois

We staan voor immense uitdagingen die we grotendeels zelf niet in handen hebben. Ik heb een aantal principes geschetst in mijn beleidsnota die ons moeten toelaten dit te benaderen. Het gaat om het belang van de kijker en luisteraar, de toegankelijkheid en betaalbaarheid moeten worden gegarandeerd en er moet oog zijn voor pluriformiteit. Vanuit die principes moeten we de problematiek benaderen. We moeten ook rekening houden met de Europese regelgeving en de immense evoluties. Op die manier moeten we proberen tot een passende oplossing te komen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik heb begrepen dat we in de toekomst ongetwijfeld op dit onderwerp zullen terugkeren. Ik ben blij dat u er blijvend aandacht aan zult besteden. Ik heb begrepen dat de Europese en nationale normering niet altijd gunstig zijn voor Vlaanderen. We zijn een klein taalgebied. Ik roep de minister op om, als hij er de gelegenheid toe krijgt, in Europees verband de eigenheid van ons kleine taalgebied te bewaken.

Ik deel de drie basisprincipes. Ik betreur wel een beetje dat het must-carrypakket voor de digitale drager niet zo duidelijk en zeer beperkt is. Ik vind dat een potentieel verlies voor ons kleine taalgebied. De Vlaming heeft recht op buitenlandse televisie in zijn basispakket zonder extra betaling. Ik ben blij dat we open standaarden krijgen. Dat is een belangrijk punt om concurrentievervalsing tegen te gaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over impulssubsidies voor duurzame culturele initiatieven in Limburg

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Stassen tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over impulssubsidies voor duurzame culturele initiatieven in Limburg.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de vorige Vlaamse Regering heeft vastgesteld dat Limburg een witte vlek is inzake erkenning en subsidiëring van de podiumkunsten en het muziektheater. Er zijn nauwelijks erkende gezelschappen. Onder impuls van de paarse vertegenwoordigers in de regering en het parlement is toen beslist om een inhaalbeweging te doen. Er is voor 2003, 2004 en 2005 een budget opzijgezet om Limburg de mogelijkheid te geven om een decretale inhaalbeweging te doen. Dat was de filosofie van de beslissing.

Binnen het cultuurbeleid van Vlaanderen was dit totaal nieuw en er is dan ook terecht discussie over ontstaan. De toenmalige minister van Cultuur heeft een beleidsnota opgemaakt om uitvoering te geven aan de beslissing. Er werd in uitgelegd wat de bedoeling was en hoe het zou worden aangepakt. Op basis daarvan is een commissie opgericht die de minister en de administratie zou adviseren bij de verdeling van de middelen. In 2003, 2004 en 2005 zou een bedrag van ongeveer 2,3 miljoen euro worden uitbetaald. Tot zover de geschiedenis van het dossier.

Er zijn daar tijdens de vorige regeerperiode vragen over gesteld. Ik citeer uit het antwoord van uw voorganger, de heer Van Grembergen: 'Ik zal er erg duidelijk over zijn. Het gaat om een politieke beslissing genomen door de regering. Verder heb ik daar nooit euforisch over gedaan.'

Als dergelijke beslissing eenmaal genomen is, moet er ook opvolging komen. Er moet worden nagegaan hoe de erkenningen gebeuren, hoe de dossiers worden uitgevoerd en of de doelstelling om een inhaalbeweging te doen in Limburg, is bereikt.

Er is in Limburg heel wat discussie ontstaan over waarom bepaalde dossiers worden erkend en andere niet. Er wordt de vraag gesteld waarom sommige initiatieven meer geld krijgen dan wat de commissie had geadviseerd. Er is ook vastgesteld dat er tegengestelde adviezen zijn van de adviescommissie en de administratie. Ook de Inspectie van Financiën heeft een aantal opmerkingen gemaakt. Dat werd vorig jaar al in deze commissie behandeld. Er is deze zomer nog een discussie geweest over Rimpelrock. De vraag was of dit binnen dit kader past en of de toegekende middelen niet overdreven

Stassen

waren. Die vragen komen er omdat er een gebrek is aan transparantie.

Als een bepaald dossier eenmaal wordt erkend en het daarvoor middelen krijgt, is de vraag hoe de invulling verder gebeurt. Er zijn ook op dat vlak een aantal zaken verkeerd gelopen. U probeert een slechte traditie weg te werken door eens een beslissing is genomen, de middelen snel ter beschikking te stellen. Helaas hebben mensen vaak rijkelijk laat de beloofde middelen gekregen.

Ander probleem is dat een aantal richtlijnen in de loop van het parcours zijn veranderd. Ik geef een voorbeeld. Er zijn projecten die een aanvraag hadden ingediend voor een erkenning voor verschillende jaren en die organisaties mochten tot 31 maart kosten inbrengen die waren gemaakt tijdens het vorige jaar. Nu blijkt echter dat enkel de kosten mogen worden ingebracht die gemaakt zijn tussen 1 januari 2003 en 31 december 2003. Die beslissing is dus gewoon veranderd en dat schept problemen. We creëren daardoor rechtsonzekerheid en er is geen continuïteit mogelijk. De organisaties vinden dit dan ook een voorbeeld van onbehoorlijk bestuur van de overheid. De discussies over de middelen geven ook aanleiding tot cowboyverhalen, zoals met Rimpelrock. De goede bedoelingen van het initiatief gaan verloren.

We beoordelen dit soort dingen vanuit een aantal principes. Er moet in elk geval transparantie zijn waarbij het duidelijk is waarom iemand al dan niet wordt erkend. Om tot een structurele erkenning te komen, moet er ook voldoende omkadering zijn.

Eens men iets creëert inzake beleid, dan creëert men natuurlijk ook verwachtingen. Een aantal projecten die vandaag erkend zijn, maken waarschijnlijk niet zoveel kans om decretaal ergens onderdak te vinden. Maar hun verwachtingen zijn er. Ze beantwoorden misschien niet aan de decretale regeling, maar wel aan bepaalde noden. Vanuit die hoek zullen we de terechte vraag krijgen hoe ze een plaats zullen krijgen wanneer dit project afloopt, in 2005. De middelen zijn er. De vraag zal rijzen hoe deze middelen kunnen worden verankerd in de Limburgse cultuurcontext. Dat hadden we al voorspeld bij het beoordelen van dit nieuwe systeem, toen we daarover werden geïnformeerd in 2002.

Mijnheer de minister, hoeveel projecten werden de afgelopen 2 jaar in totaal gefinancierd? Hoeveel projecten haalden het niet? Werden de subsidies voor 2003 en 2004 nu eigenlijk al uitbetaald? Zo niet, welk deel werd wanneer betaald? Hoe zit het met de procedure voor 2005? Komt er weer een publieke omroep? Worden de mensen in Limburg ingelicht terzake? Zult u dan ook weer advies vragen aan deskundigen, en dat ook volgen? In het verleden werd er immers al eens van afgeweken. Tegen wanneer zullen die projecten voor 2005 erkend zijn? In 2004 zijn de projecten voor dat jaar goedgekeurd de vrijdag voor de verkiezingen, dus op 11 juni. Dat is natuurlijk rijkelijk laat: toen was men al een half jaar bezig.

Het culturele-impuls-programma is er om een aantal initiatieven te laten doorgroeien naar een decretale verankering. Kunt u verduidelijken onder welke decreten deze projecten in 2006 zouden kunnen terechtkomen? Ik heb er al een aantal opgesomd, maar wie ben ik om dit te beoordelen? Worden de erkende projecten daartoe begeleid en gecoacht? Zal dat meerkosten meebrengen, of zal het gewoon neerkomen op een overheveling van het Limburgfonds naar die decreten? Houdt de niet-selectie van initiatieven in dat ze op geen enkele manier voor een toelage in aanmerking komen, of kunnen ze aanspraak maken op andere vormen van financiering? Zo ja, worden ze terzake geïnformeerd? Zo neen, vreest u dan niet dat er heel wat creativiteit en potentieel verloren gaat? Worden deze extra impulssubsidies vanaf 2006 verankerd in de provincie Limburg? Of komt dat geld terecht in de algemene Vlaamse cultuurpot?

Heeft u reeds een evaluatie gemaakt van de uitvoering van deze beleidsnota? Zo ja, wat zijn de bevindingen terzake? Worden de doelstellingen gerealiseerd? Zijn deze extra impulssubsidies een goed beleidsinstrument gebleken? Zo neen, plant u een dergelijke evaluatie in de komende maanden of jaren?

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, toen gisteren in de plenaire vergadering een stoet Vlaams-Brabanders had gesproken over de ontwikkeling van Zaventem, heeft mijn Limburgse collega Peumans een betoog gehouden. Hij zei dat het misschien goed was dat er eens een niet-Vlaams-Brabander aan het woord kwam.

De heer Jos Stassen: Ik ben uit Kruibeke afkomstig.

De heer Steven Vanackere: Maar u hebt wortels in Limburg, geloof ik. Alleszins wil ik niet dat de Limburgse leden het feit dat ik hier het woord neem over Limburg als een represaille van mijnentwege beschouwen.

Zoals de heer Stassen al zei, lijkt het me cruciaal dat er eerst en vooral een goede evaluatie komt. Die evaluatie moet vooral gaan over de output, niet over wat er is ingestopt. We moeten op een of andere manier toch een inzicht hebben over de vraag of dit impulsidee een effect heeft gehad. Zoals de heer Stassen zei, heeft men op een bepaald ogenblik een blinde vlek vastgesteld. Men moet kunnen beschikken over informatie waaruit blijkt of die blinde vlek is weggewerkt. Ik wil erop aandringen dat die evaluatie zoveel mogelijk met de betrokkenen zou gebeuren. De adviescommissie moet hierbij worden betrokken. Dit mag immers geen evaluatie ex cathedra worden.

Ik heb een paar weken geleden hetzelfde gezegd over de verdeling van de lottosubsidies: wat de begunstigden van dit soort geld vooral willen, naast het geld, is zekerheid en een toekomstperspectief. Soms denk ik dat we mensen een groter plezier doen met een wat zekerder toekomstperspectief, ook al moeten we dan uitleggen dat bepaalde dingen niet mogelijk zullen zijn, dan met die eeuwige zigzagbeweging tussen hoop en wanhoop. De bedoeling van dit impulsinitiatief was een duurzame culturele aanwezigheid te verwezenlijken. Dat staat trouwens in de titel. Ik dring er op aan dat men oog zou hebben voor die duurzaamheid bij wat men nu gaat installeren.

Mijnheer de minister, verder zou ik, gelet op de meer zakelijke invalshoek van het nieuwe regeerakkoord, u graag horen zeggen dat u in de toekomst, nog meer dan in het verleden, rekening zult houden met de adviezen. Dan heb ik het niet alleen over de adviezen van de adviescommissie, maar ook over ongunstige adviezen van de Inspectie van Financiën. U mag die niet zonder meer naast u neerleggen. Ik ben de eerste om te beamen dat deze inspectie niet mag dicteren wat de minister moet doen, maar ik zou graag van u horen dat u, meer nog dan in het verleden en voor zover mogelijk, rekening zult houden met dat soort adviezen bij de bepaling van uw beleid.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, op 13 december 2002 heeft de Vlaamse Regering in dit verband inderdaad een beleidsnota, samen met een subsidiereglement, goedgekeurd. Via dit reglement worden impuls subsidies toegekend aan duurzame culturele initiatieven in de regio Limburg. De bedoeling was en is steeds geweest om culturele actoren in staat te stellen op termijn een decretale verankering te verwerven. De projecten moeten zich situeren in de cultuurproductie, met een voorkeur voor beeldende kunsten en podiumkunsten.

Er is over dit zogenaamde Limburgfonds onder tusschen al heel wat te doen geweest. Ik blijf echter wel de oorspronkelijke bedoelingen verdedigen. Of dit een effectief instrument was om een extra impuls te geven aan deze perifere regio, zal de volgende jaren moeten blijken, wanneer de beoordelingsrondes en de beslissingen naar aanleiding van de decreten achter de rug zijn. Ik hecht ook veel belang aan een evaluatie, die rekening houdt met de - ook eerder - geformuleerde kritieken, en naar aanleiding waarvan in het voorjaar besluiten kunnen worden getrokken.

Ik ga nu in op de concrete vragen. Voor 2003 werden 66 aanvraagdossiers ingediend. Op de eerste vergadering van de adviescommissie kregen twintig projectaanvragen een positief advies. In deze ronde werd enkel een voorlopig advies gegeven. Daarop kreeg de aanvrager de mogelijkheid om een volledig, aangepast en/of uitgebreid dossier in te dienen. In het kader van deze tweede ronde werden 29 van de 66 dossiers opnieuw ingediend. Eén dossier werd te laat ingediend. Hiervan werden uiteindelijk vijftien projecten goedgekeurd en gesubsidieerd. Voor 2004 werden 39 aanvraagdossiers ingediend. Op de eerste vergadering van de adviescommissie kregen negentien projectaanvragen een positief advies. Ook in deze ronde werd slechts een voorlopig advies gegeven, waarop opnieuw een volledig, aangepast en/of uitgebreid dossier kon worden ingediend. In het kader van deze tweede ronde werden 28 van de 39 dossiers opnieuw ingediend. Hiervan werden uiteindelijk negentien projecten goedgekeurd en gesubsidieerd.

De toegekende subsidies 2003 werden uitbetaald op basis van de ingediende bewijsstukken. Wat de toegekende subsidies 2004 betreft, werd het voor-

Anciaux

schot van 80 percent in betaling gesteld. Het saldo kan pas worden uitbetaald na indiening van de gevraagde bewijsstukken. De gesubsidieerde organisaties hebben hiervoor tot eind oktober 2005 de tijd. De uitbetaling van de projectsubsidie verloopt volgens het subsidiereglement immers als volgt. Ten eerste wordt een eerste schijf van 80 percent na ondertekening van het subsidiebesluit betaald. Ten tweede wordt het saldo van 20 percent uitbetaald nadat de administratie heeft vastgesteld dat de subsidie werd aangewend voor de doeleinden waarvoor ze werd verleend. Dit moet blijken uit het werkings- en financieel verslag. Bij niet-uitvoering van het project wordt de subsidie teruggevorderd. Het toegekende bedrag kan niet hoger zijn dan de aangetoonde uitgaven. Indien de kosten lager zijn dan de toegekende subsidie, wordt het overschot teruggevorderd.

Het is echter duidelijk dat er sprake is van een aantal financiële problemen. Dat heeft grotendeels te maken met de begrotingsrichtlijn. Ik heb de administratie gevraagd een duidelijk en gedetailleerd overzicht te geven van alle momenten waarop de betalingen reëel gebeuren. Er is immers een groot verschil tussen de vastleggingen en de betalingen. Dat is voor heel wat van de organisaties een grote zorg. Ik heb ook geen zin om de banken te financieren. Als die organisaties met alle mogelijke brieven naar de bank moeten, dan betalen wij op den duur toch altijd een groot deel van de interest van de banken. De administratie is dus bezig een duidelijk overzicht te geven van al die momenten van financiering en uitbetaling aan de organisaties. Op basis daarvan bekijken we wat er toch nog kan worden versneld binnen de voorlopige begrotingsrichtlijnen, waarvoor ik ook begrip heb. De algemene regels zijn de voorbije jaren al wat verbeterd. U hebt echter gelijk: sommige uitbetalingen zijn echt wel heel laat gebeurd.

In het subsidiereglement staat vermeld dat de aanvragen voor subsidiëring 2005 – in de vorm van een zogenaamde show of interest, dus een bondig inhoudelijk uitgewerkt project en een algemene begroting, of een reeds volledig uitgewerkt project – moesten worden ingediend vóór 1 oktober 2004. Vóór 1 januari 2005 moet de uitgewerkte show of interest of de gevraagde bijsturing van het reeds ingediende project worden ingediend. Dat is dan voor de tweede ronde. In de tweede ronde kunnen

er dus geen nieuwe projecten meer worden ingediend. Het reglement werd via verschillende kanalen verspreid. Het subsidiereglement werd gepubliceerd op de website van de administratie Cultuur. Op de Muurkrant – het intranet van de Vlaamse Gemeenschap – werd een link naar dit reglement geplaatst. Op de portaalsite Vlaanderen.be werd het reglement aangekondigd, met een link naar de website van de administratie. Via e-mail werd aan de veertien steunpunten van Cultuur en aan de dienst Cultuur van de provincie Limburg gevraagd het subsidiereglement via zoveel mogelijk kanalen bekend te maken en te verspreiden. De indiendata voor 2004 en 2005 werden per brief meegedeeld aan alle organisaties die de vorige jaren een subsidieaanvraag hadden ingediend.

Om de aanvragen te beoordelen werd in 2003 een adviescommissie samengesteld. Volgens het subsidiereglement moet de commissie bestaan uit minimum 5 en maximum 9 leden. De leden van de commissie werden door de minister aangeduid, op basis van hun kennis van het Limburgse werkveld en de diverse domeinen met betrekking tot de doelstellingen. Het secretariaat wordt waargenomen door de administratie.

Ik zal een advies vragen aan de adviescommissie, maar zoals voor het hele cultuurdomein zijn de adviezen niet bindend. Het is niet uitzonderlijk dat het advies en de uiteindelijke beslissing verschillen. Belangrijk hierbij is dat de minister of de Vlaamse Regering op een evenwichtige manier de drie invalshoeken – inhoudelijk, zakelijk en maatschappelijk – kan verantwoorden. Elke adviserende en beslissende actor moet hierin zijn rol spelen.

Ik kan niet op voorhand weten of de adviezen meer dan in het verleden zullen worden gevolgd, want ik ken de adviezen niet. Als algemene regel heeft dit geen meerwaarde. Ik vind dat de minister zijn verantwoordelijkheid moet nemen, op basis van de verschillende adviezen. Er kan ook een tegenstelling zijn tussen adviezen van een beoordelingscommissie en adviezen van de administratie. Die verschillen zijn meer regel dan uitzondering, want ze hebben een andere invalshoek. De beoordelingscommissies moeten meer op de inhoud letten, de administratie meer op de zakelijke aspecten.

De adviezen van de Inspectie van Financiën worden ernstig genomen. We moeten weten dat het niet de inspecteurs van Financiën zijn die een op-

Anciaux

portuniteitsoordeel moeten vellen, maar volgens de inspecteurs zelf is dat wel hun taak. Op dit punt bestaat er al jaren een conflict voor alle beleidsdomeinen. Voor de cultuursector is dit niet echt een probleem, omdat we gewend zijn te werken met adviezen. Ik neem aan dat dit voor andere domeinen niet altijd vanzelfsprekend is, omdat er niet altijd advisering bestaat.

Het advies van de Inspectie van Financiën wordt meegenomen en is van belang voor de begroting. Het is bijna de regel dat voor de begroting een beslissing wordt genomen op basis van de adviezen van de inspectie. Als de regering er niet expliciet van afwijkt, worden de adviezen automatisch overgenomen in de beslissing.

Zowel de administratie, de Inspectie van Financiën en alle beoordelingscommissies worden ernstig genomen. Het afwijken van adviezen is een ernstige aangelegenheid, en kan enkel met een grondige motivatie. Het parlement heeft vanzelfsprekend het recht en de plicht om de minister daarover te ondervragen, terecht te wijzen waar dit nodig wordt geacht of – uitzonderlijk – te feliciteren met de moed om een advies niet te volgen.

In het kader van het subsidiereglement voor impulssubsidies voor duurzame culturele initiatieven in Limburg werden voor 2005 28 aanvraagdossiers ingediend. Op de eerste vergadering van de adviescommissie op 13 oktober 2004 werd, zoals in het reglement werd vastgelegd, enkel een voorlopig advies gegeven. Dit voorlopige positieve of negatieve advies wordt per brief aan de aanvrager meegedeeld. Het is niet mijn gewoonte om daarover te communiceren, want er volgt nog een tweede ronde.

Na het voorlopige advies heeft de aanvrager tot 1 januari 2005 de tijd om een volledig, aangepast en/of uitgebreid dossier in te dienen. Soms – ook in geval van een positief advies – moet het dossier worden uitgebreid.

Op basis hiervan zal de adviescommissie in de loop van de maand januari een definitief advies formuleren. Het betreft een advies in verband met de doelmatigheid van het initiatief, de inhoud van het dossier en de omvang van het toe te kennen subsidiebedrag. Dit advies wordt door de administratie, samen met haar advies, aan de minister bezorgd.

Zowel de negatieve als de positieve adviezen van de adviescommissie worden met een voorstel van beslissing door de minister van Cultuur voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering beslist over de selectie, de toegekende jaarbudgetten en de subsidieduur. Het voorschot van 80 procent wordt vervolgens zo spoedig mogelijk uitbetaald, na ondertekening van de subsidiebesluiten 2005.

Ik wil voorzichtig zijn met beloftes. In januari 2005 zijn de adviezen klaar en in februari gebeurt de beoordeling en afweging. Ik vind dat de Vlaamse Regering voor de paasvakantie een beslissing moet kunnen nemen. Als de Vlaamse Regering een beslissing heeft genomen, zal ik onmiddellijk de besluiten tekenen.

Collega's, het is uiteraard aan de organisaties die gesubsidieerd werden in het kader van de impulssubsidies voor duurzame culturele initiatieven in Limburg zelf, om te beslissen in het kader van welk decreet zij een aanvraag willen indienen. Iedere organisatie die meer informatie wil over de toekomstige mogelijkheden voor decretale verankering kan daarvoor terecht bij de administratie Cultuur.

De administratie heeft reeds, na individuele vragen van een aantal organisaties, uitleg gegeven bij de mogelijke inpassing in het Kunstendecreet, het Muziekdecreet en het decreet op het Vlaams Jeugdbeleid. Op basis van de inhoud van de gesubsidieerde projecten zijn dit ook de meest voor de hand liggende decreten. Ik reken erop dat een aantal projecten effectief toegang zullen vinden tot de decreten. Dat was trouwens een van de hoofdbedoelingen van het subsidiereglement.

De uitbetaling moeten we zo professioneel en snel mogelijk uitvoeren, maar in de cultuursector is er steeds een rechtsonzekerheid. Het gaat steeds over een beoordeling die onzeker is. Het is een beslissing die niet wordt genomen op basis van kwantitatieve, controleerbare gronden.

Het is mogelijk dat na een experimentele of impulsfase geen ondersteuning meer gebeurt, omdat de projecten niet voldoen of niet kunnen worden ingepast in een bestaand decretaal kader. Zaken die buiten het decreet vallen en met een reglement worden geregeld, hebben de bedoeling dat de ontstane dynamiek ten laatste na 3 jaar ook een decretale basis krijgt. Aangezien het gaat om een im-

Anciaux

puls of experiment, is het mogelijk dat tijdens die drie jaar blijkt dat we falen in het ontwikkelen van een nieuw beleid. Het moet mogelijk zijn op een bepaald moment te oordelen dat er onvoldoende basis is om ermee verder te gaan, maar we moeten dit zoveel mogelijk voorkomen.

Het is moeilijk om over extra erkenningen te spreken. De organisaties die in het kader van de bestaande decreten een aanvraag tot erkenning zullen indienen, zullen immers volgens dezelfde criteria worden beoordeeld als de andere subsidieaanvragen. De advisering door de beoordelingscommissie en de uiteindelijke goedkeuring van de aanvragen zal gebeuren binnen de beperkingen van de beschikbare kredieten.

Collega's, als de adviescommissie een negatief advies formuleert, zal zij – indien mogelijk – proberen de subsidieaanvrager door te verwijzen naar andere subsidiemogelijkheden. Ook de administratie, en wellicht ook de steunpunten, spelen hier een informerende en begeleidende rol. Ik geef twee voorbeelden. Het project 'Een eeuw beeldende kunst in Limburg' van CIAP werd doorverwezen naar het Fonds voor de Letteren, Het 'Aredlineproject' van de gelijknamige vzw werd doorverwezen naar de bestaande regelgeving van de afdeling Beeldende Kunst en Musea.

Volgens de eerder gemaakte afspraken stopt dit impulsbeleid vanaf 2006. De middelen worden toegevoegd aan het erfgoed- en kunstendecreet, wat echter niet betekent dat zij geoormerkt zullen zijn als Limburgs. Ik heb daartoe ook geen mogelijkheden. Ik zou dit decretaal kunnen verankeren, maar dan moet ik dat voor alle provincies doen. Dan gaan we naar een provinciaal cultuurbeleid, waar we net een integraal, alomvattend cultuurbeleid willen.

Ik kan alleen hopen dat een aantal van deze initiatieven hun weg zullen vinden in de bestaande decreten. Gelet op de kwaliteit van een aantal projecten zou het tegendeel mij sterk verbazen, maar we moeten natuurlijk de diverse beoordelings- en beslissingsrondes afwachten.

Collega's, de vorige minister van Cultuur heeft aan de adviescommissie impulssubsidies voor duurzame culturele initiatieven in Limburg gevraagd een

evaluatie van het systeem van de impulssubsidies te maken, zodat hieruit mogelijke beleidsconclusies kunnen worden getrokken.

Naar aanleiding van de ingediende dossiers 2005 heeft de adviescommissie hiertoe reeds een eerste aanzet gegeven. Na formulering van haar definitief advies in januari 2005 zal de adviescommissie een evaluatie opmaken van deze impulssubsidies. Ik zal de commissie daarover informeren. Ik zal daarover ook een algemeen advies vragen aan de Raad voor Cultuur.

Om de rechtszekerheid te bevorderen hebben we geprobeerd om binnen de cultuursector te werken met meerjarige erkenningen. Binnen deze sector kan echter niet met te lange erkenningen worden gewerkt, omdat de vernieuwing en de creativiteit essentieel zijn. Vier jaar is dan ook het maximum. Daarnaast zijn er de jaarlijkse projectsubsidies.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord.

Wat het aantal aanvragen betreft, heeft het systeem een soort van zelfselectie met zich meegebracht. Dat is een goede zaak.

Ik hoop dat we het document van de evaluatie te gepasten tijde kunnen ontvangen. Verder wachten we de aanbevelingen van de adviescommissie af. U kunt daar dan de nodige conclusies uit trekken.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de minister, het is inderdaad niet de Inspectie van Financiën die de beslissingen neemt. In het geval van een negatief advies van de Inspectie spreekt u van een betere motivatie.

Ik wil erop aandringen dat voor 2005 een inspanning wordt gedaan om niet tot juni te wachten met de definitieve beslissingen. Als er in januari een advies is, moet het toch mogelijk zijn om in maart of april een aantal beslissingen te nemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over plotse overlijdens van jonge topsporters en de medische begeleiding van jonge sporters

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Marginet tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over plotse overlijdens van jonge topsporters en de medische begeleiding van jonge sporters.

De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, uitgerekend de dag waarop ik de schriftelijke versie van mijn vraag indiende, blokletterden de kranten 'Hartstilstand velt renner'. Ik vond dat nogal cynisch. Bert Heremans, jonge wielrenner van 25 jaar, overleed op 16 oktober. Hij zakte in elkaar voor het café waar hij net zijn verjaardag had gevierd. De renner was na hartklachten gestopt met topsport, maar was vorig jaar terug op de fiets gekropen. Ik citeer uit de krant: 'Artsen stelden hartritmestoornissen vast. Vorig jaar pakte Bart Heremans de draad weer op en ging hij koersen in het amateuircircuit'. Laat het duidelijk zijn dat hier geen doping in het spel is.

De vader van de jongen pleit in de krant voor een verplichte jaarlijkse controle van jonge wielrenners met signalen die op hartritmestoornissen wijzen. Ik citeer verder: 'Zeven jaar geleden werden bij mijn zoon hartritmestoornissen vastgesteld. Toch mocht Bart blijven wielrennen. De wielerbond moet jongeren met hartproblemen beter opvolgen en desnoods beschermen tegen zichzelf door een vergunning te weigeren. Het leven is meer dan koersen alleen. Ik herinner me dat Bert zeven jaar geleden tot driemaal toe viel in de Ronde van Vlaanderen. Het werd soms zwart voor zijn ogen. Een specialist in Aalst stelde toen hartritmestoornissen vast, maar Bert mocht blijven fietsen. Hadden ze toen niet beter gezegd: Bert, stop ermee! Renners met een verhoogd risico zouden jaarlijks moeten worden onderzocht op kosten van de wielerbond. Dat kost misschien veel geld, maar een mensenleven kost nooit te veel. Bert kan niet meer gered worden, anderen wel'. Misschien heeft deze man in al zijn verdriet wel de juiste analyse gemaakt en het juiste voorstel gedaan.

'Een plotse hartdood is nooit het eerste teken', zegt cardioloog Johan Van Lierde, voorzitter van de medische commissie van de Internationale Wielunie naar aanleiding van het overlijden van de jonge veldrijder Tim Pauwels. 'Navraag leert dat er altijd signalen aan zijn voorafgegaan. Helaas worden vroegere tekens vaak miskend.' Naar aanleiding van de dood van Bert Heremans voegt hij eraan toe: 'Ik ken de precieze feiten niet, maar dit lijkt me een typisch voorbeeld van progressieve beschadiging van het hart. Ze voelen iets, laten zich testen, krijgen een advies, stoppen en beginnen dan opnieuw'.

Van berichten in de media over de plotse dood van topsporters schrikken we steeds weer op, zeker als het gaat over uiterlijk topfitte gezonde jonge mensen. We moeten weinig moeite doen om aan een indrukwekkende lijst slachtoffers te geraken, met atleten uit zowat alle disciplines. Ik wil dit niet nodeloos overdrijven, maar het lijstje van jonge wielrenners is angstaanjagend. De voorbije 3 jaar bezweken vijf 19- tot 21-jarigen aan hartproblemen en grote namen spreken misschien meer tot de verbeelding. Ik denk aan Danny Nelissen en aan ex-prof Steve Vermaut die dit jaar tijdens een fietstochtje een hartstilstand krijgt en er later aan bezwijkt. Denken we aan Geert De Vlaeminck, zoon van ex-wereldkampioen Eric, die tijdens een veldrit voor amateurs na een hartstilstand overlijdt. Minder dramatisch zijn de voorbeelden van mensen die hun carrière noodgedwongen moesten opgeven na hartklachten, zoals wijlen Rudy Dhaenens, Wim Feys en andere Fabien De Waeles. Toch blijven ook hier vragen bestaan.

Ik zal me niet zoals de media bezondigen aan de term hartaderbreuk. Meestal wordt daarmee bedoeld dat iemand plots en onverwacht gestorven is. In 99 percent van de gevallen gaat het om een hartinfarct. Zo'n hartinfarct is een frequente doodsoorzaak bij oudere mensen, maar niet bij mensen jonger dan 35. Nog volgens cardioloog Van Lierde is zo'n plotse dood nooit het eerste teken. Alleen worden volgens hem vroege tekens vaak miskend. Hij zegt: 'Je hoort dan wel eens dat iemand zich niet goed voelde, maar dacht dat het kwam door te weinig suikers. Uit navraag weten we dat er bij jonge hartdoden altijd signalen aan de dood voorafgaan.'

Op de vraag of men in het geval van de betreurde Tim Pauwels niet voorzichtig genoeg is geweest -

Marginet

twee weken voor zijn overlijden was hij al eens onwel geworden, maar had toch groen licht gekregen om terug te sporten - is de man voorzichtig. Hij stelt wel formeel dat veel cardiologen niet weten hoe zwaar wielrennen is. Daarenboven is het probleem zo specifiek en moeilijk dat je best aanklopt bij iemand die een zekere expertise en ervaring heeft met dat klachtenpatroon.

Ik wil nog enkele verhalen aanhalen van cardioloog Van Lierde die tot nadenken stemmen. Hij kende een renner die langs de vaart reed met een hartslag van 130. Plots ging die naar 200 zonder reden. De renner dacht dat de hartslagmeter tilt sloeg omdat hij onder een hoogspanningskabel reed. Een andere renner vertelde dat hij een groepje had ingehaald en plots geen adem meer had. Hij dacht dat hij zou vallen. De cardioloog heeft hem tijdens zeven ritten getest en niets gevonden. Pas bij de achtste rit zag dokter Van Lierde dat zijn hartslag acht seconden lang naar 300 ging. Als een jonge renner sterft, krijgt de arts vaak de schuld omdat hij had moeten weten dat er iets aan de hand was. Het is echter vaak de renner zelf of zijn entourage die de klachten afzwakken. Denken we maar aan Nico Mattan die het advies kreeg te stoppen. Hij won daarna de proloog van Parijs-Nice, en de commentaar was dat de dokters er niets van kennen. Als Nico Mattan morgen sterft, reageren de mensen dan weer dat de dokters al jaren wisten dat er een probleem was.

Mijnheer de minister, in het regeerakkoord wordt weinig aandacht geschonken aan medische begeleiding. Ik citeer: 'Via aangepast onderwijs en hoogwaardige ondersteuning - begeleiding, infrastructuur, ... - geven we jonge beloftevolle sporters alle kansen om een sportloopbaan uit te bouwen. We continueren de initiatieven op het vlak van het topsportbeleid en bouwen dit verder uit in samenwerking met de sportfederaties, het Olympisch en Interfederaal Comité, de universiteiten en hogescholen.'

Zit de medische begeleiding soms verscholen in de puntjes na 'hoogwaardige ondersteuning'? Kan er geen dienst worden opgericht, eventueel binnen een bestaand kader, die zich specifiek met deze problematiek bezighoudt? Kunnen de universiteiten, hogescholen en andere niet worden ingeschakeld in zowel verder studiewerk als begeleiding van jonge

sporters? Is doorstroming van informatie over deze problematiek niet belangrijk? Is daar geen taak weggelegd voor de Vlaamse overheid? Het lijkt me zinvol dat u gaat praten met de wielerbond en een specialist. De wielerbond zou er goed aan doen de criteria voor een licentie strenger te maken. Het is letterlijk een zaak van levensbelang.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is inderdaad een belangrijk onderwerp. We horen veel te vaak dergelijke trieste berichten. Misschien moeten we die suggestie ook doortrekken naar toppolitici die dag en nacht werken. Ook zij laten zich beter medisch begeleiden om ongevallen te vermijden, maar dit tussen haakjes.

Ik ben van oordeel dat de wielerbond de criteria strenger moet maken. Intensieve medische begeleiding zou zelfs verplicht moeten zijn. Mensen met een verhoogd risico moeten beter worden opgevolgd. De vraag is of dit moet gebeuren op kosten van de overheid of op die van de wielerbond. Desnoods moet een vergunning worden geweigerd of ingetrokken. Dat klinkt misschien drastisch en het is voor de betrokkene niet leuk, maar de gezondheid gaat boven alles. Ik heb advies ingewonnen bij een sportdokter en een cardioloog, en die geven me gelijk. We moeten deze materie verder bespreken met de Vlaamse Sportraad en advies vragen aan de Gezondheidsraad.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik neem deze vraag heel ernstig. Het Vlaamse sportbeleid voorziet in maatregelen om sporters in medisch verantwoorde omstandigheden hun sport te laten beoefenen. Via het decreet op het gebied van medisch verantwoorde sportbeoefening van 27 maart 1991, het zogenaamde MVS-decreet, worden de voorwaarden voor sportmedische keuring en begeleiding vastgelegd. De Vlaamse Regering doet bijzondere inspanningen voor de sportmedische begeleiding van de beloftevolle jongeren. De sportmedische keuring van topsportleerlingen en getalenteerde sportbeoefenaars wordt toegewezen aan door de Vlaamse Regering erkende sportmedische keuringscentra. De samenwerking met een erkend specialist in de cardiologie en de beschikbaarheid van infrastructurele voor-

Anciaux

zieningen voor cardiologisch onderzoek, zijn erkenningsvoorwaarden voor een keuringscentrum die de expertise in dit domein moet verzekeren.

Momenteel zijn in Vlaanderen zeven keuringscentra erkend: het Brusselse laboratorium voor inspanning en topsport, het sportmedisch adviescentrum van de faculteit Lichamelijke Opvoeding en Kinesitherapie in Leuven, het centrum voor sportgeneeskunde van het UZ Gent, Mensana in Sijsele-Damme, het sportmedisch advies- en keuringscentrum Athlete's Care in Merksem, de specialistenpraktijk Monica in Deurne en het keuringscentrum Nottebohm in Brecht. Deze keuringscentra werken ook nauw samen met de topsportscholen.

Sinds november 2001 werken deze erkende keuringscentra samen aan de totstandkoming van gestandaardiseerde onderzoeksprotocollen met betrekking tot sportmedische keuring en begeleiding. Dit werd mogelijk gemaakt dankzij een projectsubsidie van de Vlaamse Gemeenschap. Het tweede deel van dit project wordt afgesloten op 27 november 2004. Het opsporen van contra-indicaties voor sportbeoefening, met inbegrip van de problematiek rond het risico van een plotse dood, wordt hierin beschreven als zijnde een primordiale opdracht binnen het sportmedische keuringsonderzoek.

Bij de totstandkoming van deze gestandaardiseerde onderzoeksprotocollen wordt de inbreng van wetenschappelijke expertise gegarandeerd door de verplichting op te leggen aan de erkende keuringscentra om ofwel deel uit te maken van een universiteit, ofwel een verbintenis te hebben met een universiteit. De betrokken topsportfederaties worden in het overleg vertegenwoordigd door de afdeling topsport van Bloso. In november 2002 werd het eerste deel van de consensustekst voorgesteld aan de erkende keuringsartsen, de medische en paramedische medewerkers van de keuringscentra, de sportmedische omkadering van de atleten, de topsportscholen en de sporttechnische leiding van de Vlaamse (top)sportfederaties. In november van dit jaar wordt een nieuwe geïntegreerde tekst voorgesteld aan hetzelfde doelpubliek.

Het spreekt voor zich dat deze consensus een dynamisch gegeven is. Een duurzaam samenwerkingsverband tussen overheid, keuringscentra, universi-

teiten, sportverenigingen en andere betrokkenen, zal ervoor zorgen dat deze consensus regelmatig aangepast en aangevuld wordt, rekening houdend met nieuwe ontwikkelingen op het terrein en in de wetenschappelijke wereld.

Voor een aantal specifieke sporten zoals wielrennen, duatlon, triatlon, motorcross en boksen bestaat er regelgeving omtrent sportmedische keuring van de jonge sporters en bij boksen ook van de volwassen sporters. Jaarlijks is er een verplichte sportmedische keuring bij deze sporters door erkende keuringsartsen.

Volgens het regeerakkoord moet de jeugdsport worden aangemoedigd door het stimuleren van de kwaliteit van de jeugdbegeleiding in de sportclubs. Wanneer we verder bouwen op de principes van de regeerverklaring moet de jonge sportbeoefenaar ook worden beschermd tegen overmatige inspanningen en competitiedrang, die fysieke en psychische schade kunnen teweegbrengen. Om dit kwaliteitsprincipe te verwezenlijken, blijft het daarom nodig in een aantal waarborgen te voorzien.

De invoering van een jongerensportpas kan bijdragen tot de verwezenlijking van dit beleidsvoornemen. De jongerensportpas zou een paspoort kunnen worden dat door alle sporters tot 18 jaar kan worden gebruikt voor het attesteren, na een medisch onderzoek binnen de bestaande preventiekanalen, dat deelname kan aan bepaalde sporttakken en competitieniveaus. Tevens zou de wedstrijdbelasting van de jonge sporter, met aantal, afstand of duur van de wedstrijden, kunnen worden genoteerd. Verder zal de pas een aantal nuttige tips en links bevatten die sensibiliserend werken inzake het medisch verantwoord sporten.

Tot slot moet ook worden onderzocht of sportletselregistratie bij jongeren beleidsinformatie kan opleveren om eventuele maatregelen op het gebied van letselpreventie te nemen. De risicovechtsporten, namelijk alle sporten waarbij het intentioneel toedienen van slagen of stoten toegestaan is, verdienen vanuit het standpunt van de medisch verantwoorde sportbeoefening extra aandacht. Door middel van een specifieke regelgeving zal ervoor worden gezorgd dat ook deze sporten verder kunnen worden beoefend zonder gepaard te gaan met te grote gezondheidsrisico's voor deze sportbeoefenaars. Qua keuringsbeleid kan worden gewerkt in drie trappen. Eerst is er de sportmedische evalu-

Anciaux

atie van jongeren tot 18 jaar binnen de beschikbare preventiekanalen, met introductie en gebruik van de jongerensportpas. Ten tweede is er de sportmedische keuring en begeleiding van recreatieve en amateursportbeoefenaars door een keuringsarts of sportarts. Ten derde staan de erkende sportmedische keuringscentra in voor de keuring en begeleiding van de getalenteerde sportbeoefenaars. Als meetfactoren kunnen de verbetering van de fitheidsindicator en de vermindering van het aantal sportletsels worden gebruikt.

Met dit antwoord heb ik me vooral toegespitst op jongeren en topsport. Dat zijn immers twee elementen waaraan ik rechtstreeks iets kan doen. U moet begrijpen dat een aantal andere zaken niet onder mijn rechtstreekse controle vallen. De mogelijkheden zijn er, zelfs voor de recreatieve sportbeoefening, om instrumenten ter beschikking te stellen voor keuringen en dergelijke. Het lijkt me echter wel nuttig dat er goed wordt overlegd. De vorige sprekers wezen daar reeds op. Het is mogelijk dat vergunningen worden ingetrokken na klachten. Misschien moeten we die medische keuring, in dit geval concreet voor beroepsrenners, nog ernstiger nemen. Misschien moeten we strenger zijn en het geven van vergunningen, ook voor die beroepsrenners, meer afhankelijk maken van die sporttechnische keuring en de controle van de risico's waarnaar daarnet werd verwezen. Terzake hebben we wel degelijk inspraak.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw meer dan ernstige antwoord en uw bezorgdheid. Ook de steun van de heer Verstreken kan ik ten zeerste waarderen. Over dit onderwerp zullen alle leden, over de partijgrenzen heen, wel dezelfde mening hebben. Het gaat nu eenmaal over de gezondheid van mensen, in dit geval van sportlui.

Natuurlijk hebben mensen bepaalde risico's zelf in de hand. Bij mensen die aan gevechtssporten doen horen breuken en blauwe plekken er nu eenmaal bij. Dat is ingecalculeerd. Ik weet waarover ik spreek. Maar de controle op hartafwijkingen en het nemen van beslissingen die misschien niet op de goedkeuring kunnen rekenen van de jongeren in kwestie, maar die we nemen om ze tegen

zichzelf te beschermen, zijn de belangrijkste aandachtspunten die ik heb willen aanhalen. Ik hoop dat daar intensief aan wordt gewerkt. Ik merk dat u daar positief en open tegenover staat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, en tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het terugdringen van ambtelijk taalgebruik en het promoten van een helder taalgebruik in de overheidscommunicatie

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Marginet tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, en tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het terugdringen van ambtelijk taalgebruik en het promoten van een helder taalgebruik in de overheidscommunicatie.

De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister, uit de studie van de Taalunie 'Laaggeletterd in de Lage Landen. Hoge prioriteit voor het beleid' blijkt dat veel van de zowat 800.000 laaggeletterden in Vlaanderen de overheidsinformatie dermate ingewikkeld vinden dat ze er niet eens aan beginnen, met alle problematische gevolgen van dien. Voor Vlaamse ambtenaren bestaat er al een jaar of tien een 'Handleiding Duidelijke Taal', bedoeld voor gebruikers van openbare diensten. Daarin worden richtlijnen gegeven om zo duidelijk en correct mogelijk te schrijven en technisch jargon dat niet meteen noodzakelijk is, zo veel mogelijk te vermijden.

Het probleem is dat die richtlijnen niet erg bekend zijn. Bovendien blijkt nog steeds dat de meeste documenten in een moeilijk verstaanbaar, vaak oubollig Nederlands zijn geschreven. Toch kan het anders. Uitgerekend het rapport 'Laaggeletterdheid in de Lage Landen' werd samengevat in gewone taal. Een ander voorbeeld is de wekelijkse krant Wablieft, die het nieuws op een klare, heldere manier en in een eenvoudige taal brengt. De krant

Marginet

is begonnen als medium voor deelnemers basiseducatie, maar heeft inmiddels een ruime afname van ongeveer 8.000 exemplaren, vooral in het basisonderwijs, het BuSO, bejaardentehuizen en in Wallonië voor taallessen Nederlands. Wablieft zou ook veel vragen krijgen van buitenaf om teksten te herschrijven.

Mijnheer de minister, bent u bereid dit probleem ernstig te bekijken en te bespreken binnen de regering? Zijn er in het verleden reeds stappen gezet om het administratief taalgebruik aan te passen, met andere woorden het te vereenvoudigen en meer begrijpbaar te maken? Is de Vlaamse overheid bereid om, al dan niet in samenwerking met Wablieft, concrete maatregelen te nemen om beleidsbrieven, brochures of andere documenten te herschrijven?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, de basiseducatie doet inderdaad een beroep op Wablieft, wat een pluspunt is. Men werkt daar nauw mee samen. Een ander voorbeeld is Metro, het krantje dat in eenvoudig taalgebruik informeert over de politiek en dat zo te zien goed wordt gelezen op de trein.

Overheidsinformatie moet heel helder zijn. Maar in heel wat documenten stel ik overbodig moeilijk taalgebruik vast. Zo lees ik in een beleidsnota van een minister heel wat Engelse woorden als 'multiple back office' en 'single access'. Eenvoudig taalgebruik is noodzakelijk tegenover de burger, maar ook tegenover de eenvoudige politicus, gewoon om dit aantrekkelijker te maken. Technisch jargon en een te ingewikkelde taal leiden ertoe dat geen kat dit leest. Als gevolg daarvan bereikt de informatie de gewone burger niet. Vaak zijn de opstellers van een wat ander niveau dan de doelgroep. Bij het schrijven van gegevens zouden ze meer rekening moeten houden met de doelgroep waarvoor ze bestemd zijn.

Mijnheer de minister, is de overheid bereid om overheidsinformatie om de zoveel jaar niet alleen qua inhoud, maar ook qua taal te herwerken, om te voorkomen dat de overheidstaal te oubollig en te ouderwets wordt?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, collega's, dit antwoord werd opgemaakt in samenspraak met de minister-president, die bevoegd is voor de overheidscommunicatie.

Ik ben het eens met de bezorgdheid van de heer Marginet. Het moet onze zorg zijn de overheidsinformatie zo duidelijk en ondubbelzinnig mogelijk bij de burger en de gebruiker te brengen. Indien de overheid wenst dat de burger handelt volgens haar bepalingen en voorschriften, en weet heeft van de maatschappelijke context zoals de overheid die ziet, moeten we er in de eerste plaats voor zorgen dat deze bepalingen en voorschriften duidelijk en begrijpelijk zijn.

Mijnheer Marginet, u stelt terecht deze vraag, want het heeft direct te maken met begrippen als democratie, participatie, verantwoordelijkheid, transparantie, geloofwaardigheid, de kloof tussen de burger en de politiek, enzovoort.

In het regeerakkoord wordt een open overheid voorgesteld, zodat burgers, bedrijven en voorzieningen de contacten ervaren als toegankelijk, bereikbaar en verstaanbaar. Verder lezen we dat één van de bepalende principes voor overheidscommunicatie de laagdrempeligheid is.

Ook in de beleidsnota communicatie van minister-president Leterme wordt een benadering voorgesteld die uitgaat van de concrete vragen, de voorkennis en het referentiekader van de burger voor wie de voorlichting is bedoeld. De Vlaamse Regering erkent ook het belang van intermediären om bepaalde van deze doelgroepen te bereiken, en zal strategieën ontwikkelen om de intermediären op een systematische manier in te schakelen in en te betrekken bij haar communicatiebeleid.

Mijnheer Marginet, ik ben bereid dit probleem ernstig te bekijken en te bespreken binnen de Vlaamse Regering, en te onderzoeken via welke maatregelen en acties verbeteringen kunnen worden aangebracht. Als het gaat over administratieve vereenvoudiging is niet alleen het beperken van het aantal regels van belang, maar ook het verstaanbaar maken van de regels.

Collega's, de deontologische code, toepasselijk op elke Vlaamse ambtenaar, stipuleert dat de ambtenaar de burger steeds in een heldere toegankelijke stijl te woord moet staan. De communicatie moet bovendien afgestemd zijn op de ontvanger.

Anciaux

Er is een verplicht taalkundig en wetgevingstechnisch advies bij regelgevende teksten door de cel Taaladvies. Het betreft hier de omzendbrief wetgevingstechniek 2000/4. De cel Taaladvies leest de teksten onder andere na op duidelijkheid en helderheid. Waar mogelijk worden moeilijke woorden en begrippen vervangen door eenvoudige woorden. Ook de zinsbouw wordt waar mogelijk vereenvoudigd. De cel Taaladvies geeft systematisch taalkundig advies over het voorlichtingsmateriaal van de Vlaamse overheid – advertenties, radio- en tv-spots, brochures en folders – aan de afdeling Communicatie en Ontvangst. De begrijpelijkheid, duidelijkheid en toegankelijkheid van de tekst staan centraal bij deze advisering.

Ik wil ook nog wijzen op een andere activiteit. De cel Taaladvies heeft samen met de kenniscel Wetsmatiging een formulierenleidraad en – ik zal een moeilijk woord gebruiken – een checklist formulieren opgesteld en verspreid. (*Opmerkingen*)

Dit komt van de cel Taaladvies. (*Gelach*)

Met deze documenten kunnen medewerkers van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en andere overheidsinstellingen eenvoudige en helder geformuleerde formulieren opstellen. In de formulierenleidraad wordt een volledig hoofdstuk gewijd aan het taalgebruik in formulieren. Daarin wordt ook de nadruk gelegd op heldere, eenvoudige en kort geformuleerde vragen en toelichtingen bij de vragen. De formulierenleidraad en de checklist formulieren werden in de loop van dit jaar bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap intern gepromoot door middel van introductiesessies en opleidingen over formulieren, in samenwerking met de afdeling Vorming.

In 1991 werd de brochure 'In duidelijk Nederlands', over duidelijke taal in de openbare diensten, uitgegeven door de administratie Permanente Vorming. Van hetzelfde departement verschenen in 1996 nog twee brochures: 'Duidelijk Nederlands in de Regelgeving' en 'Duidelijk Nederlands in brieven'. Ondertussen werden nog maatregelen genomen, zoals een campagne met affiches, die de administraties oproept om de regels en reglementen eenvoudig te maken. Publicaties bestemd voor specifieke doelgroepen werden in het verleden geschreven in samspraak met organisaties uit het werkveld.

In de beleidsnota Communicatie van de minister-president wordt verwezen naar het belang van samenwerking met verenigingen uit het werkveld, die beter toegang hebben tot doelgroepen die de overheid moeilijk bereikt. Concrete initiatieven werden evenwel nog niet genomen.

Vanuit het beleidsdomein cultuur bestaat hiervoor extra gevoeligheid. Ten eerste is en blijft er de zorg voor de Nederlandse taal. Hier hoort ook het zorgvuldige gebruik van de taal bij, wat voor overheden dikwijls neerkomt op een sterke vereenvoudiging. Ten tweede is er binnen Cultuur een voortdurende aandacht voor het creëren van bijkomende kansen tot participatie, aan cultuur en aan de samenleving. Net daarom maakte mijn voorganger in het voorjaar van 2004 bijvoorbeeld het project Kieskeurig van de vzw Toemeka mee mogelijk. Via dit project werd in een eenvoudige taal informatie verstrekt over de verkiezingen. Deze vzw wordt bovendien structureel gesubsidieerd als beweging in het kader van het decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk. In dit kader werden in het voorjaar van 2004 nog andere vzw's erkend die vormend en sensibiliserend werken rond de problematiek van dualisering in een informatiesamenleving, en bijgevolg inhaken op laaggeletterdheid.

Mijnheer de voorzitter, ik ben me er terdege van bewust dat we nog veel werk voor de boeg hebben.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het grappige moment daar – met dank aan de cel Taaladvies – bevestigt dat moeilijk taalgebruik is ingeburgerd. Als we naar onszelf luisteren, betrappen we ons allemaal wel eens op moeilijk taalgebruik.

Tot begin 2004 was ik leraar in het deeltijds onderwijs. Een krant lezen was voor de meeste leerlingen onbespreekbaar. Enkel op maandag, voor de sportuitslagen, was er enige interesse. Ik heb dikwijls een krant in de klas gehaald, maar de leerlingen reageerden altijd met tegenzin. Tot ik Wablieft heb ontvangen. Na enkele maanden vroegen leerlingen spontaan of het krantje al was aangekomen. Hiervoor bestond wel interesse, want het was begrijpbaar. Het was – en dat bedoel ik niet minachtend – op hun niveau geschreven. Wat te moeilijk is, wordt niet bekeken.

Marginet

Mijnheer de minister, ik wil u nog danken voor de pogingen om hieraan iets te doen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Ter ondersteuning van uw thesis: in Nederland is er een onderzoek uitgevoerd naar mensen die naar het jeugdjournaal kijken. Daaruit is gebleken dat vele volwassenen ernaar kijken omdat het begrijpbaar is.

De heer Johan Verstreken: ‘Wablieft’ is ook voor basiseducatie voor allochtonen zeer handig.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over schoolvoorstellingen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sannen tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over schoolvoorstellingen.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ‘Schaf schoolvoorstellingen in technisch en beroeps af’, was een titel in De Morgen van 19 oktober die mijn aandacht trok. Het ging over een studie die op een studiedag ter sprake was gekomen, gemaakt door de heer Devos in opdracht van CJP, Canon, de Cultuurnet Onderwijs en Cultuurnet Vlaanderen. De onderzoeker deed veld- en literatuuronderzoek over jongeren en cultuurparticipatie. Hij bundelde zijn conclusies onder de titel ‘Ambrassadeurs’, met als ondertitel ‘over jongeren, cultuur en communicatie’.

De onderzoeker komt tot een aantal opmerkelijke vaststellingen, onder meer dat jongeren meer aan cultuurbeleving doen dan volwassen dertigers en dat de communicatiecampagnes vanuit de culturele instellingen de lage participatiegraad van laaggeschoolden in stand houden. Nochtans zijn er dikwijls hele mooie en zelfs kunstzinnige publicaties, maar blijkbaar bevorderen ze niet de cultuurparticipatie.

De cultuurcommunicatie richt zich al te vaak op een toplaag, de ‘cultero's’ zoals jongeren ze noemen, die we terugvinden in het ASO. Leerlingen van het TSO en BSO worden veel minder aangesproken. De onderzoeker gaat zo ver dat hij de huidige schoolvoorstellingen voor beroeps- en technisch onderwijs in twijfel trekt. Als argument haalt hij aan dat de herkenbaarheid voor de jongeren te laag zou zijn, dat meer met beelden en minder met tekst moet worden gewerkt, dat korter op de bal moet worden gespeeld en dat de rol van de ouders groter is dan die van het onderwijs. Hij relateert het nut van de schoolvoorstelling, vandaar waarschijnlijk de zeer provocerende titel.

Devos pleit ervoor om reeds op vroege leeftijd kinderen, of beter kleuters, vertrouwd te maken met cultuur. Het secundair onderwijs heeft immers nog slechts weinig impact op de jongeren: men moet de jongeren veel vroeger bewust maken. Ook hier kan je een zekere relativisering voor schoolvoorstellingen in het secundair onderwijs terugvinden.

Het onderzoek gaat over veel meer dan mijn vraag. Ik wil het hier enkel hebben over de schoolvoorstellingen. Ik heb niet de behoefte om een debat te voeren over cultuurparticipatie bij jongeren. Dat zal wel ter sprake komen naar aanleiding van de beleidsbrief. Cultuurparticipatie voor jongeren is trouwens een groot begrip: het betekent zowel het aanzetten van jongeren, het creatief zijn, als het zichzelf bepaalde expressievormen aanleren en ontwikkelen. Ik wil het nu alleen hebben over het nut van schoolvoorstellingen en het feit dat scholen proberen te participeren aan wat in onze culturele wereld wordt aangeboden en proberen jongeren daarmee vertrouwd te maken.

Aangaande de herkenbaarheid bij jongeren, kunnen we ons de vraag stellen of cultuur altijd zo herkenbaar moet zijn en of het niet confronterend en zelfs vervreemdend mag zijn. Ik herinner me schoolvoorstellingen die voor mij in eerste instantie vervreemdend waren, ver van me afstonden, maar ik denk wel dat ik dank zij de schoolvoorstellingen nu nog altijd naar het theater en zelfs af en toe naar de opera ga. Zonder die voorstellingen, zou ik waarschijnlijk nu niet of veel minder participeren.

Het hoeft niet zo te zijn dat bij een schoolvoorstelling het publiek dadelijk wild enthousiast is over wat het heeft gezien. De confrontatie alleen kan

Sannen

ook zijn nut hebben. We moeten er dus op letten dat we aan de ene kant de culturele expressie van jongeren stimuleren en aan de andere kant ook de culturele participatie, maar niet alleen de laagdrempelige culturele participatie. Jongeren moeten al eens de schouwburg binnengebracht worden, willen ze ooit die drempel overschrijden. Dat betekent niet dat het aanbod niet beter op hen mag worden afgestemd.

Mijnheer de minister, bent u het eens met de resultaten van dit onderzoek? Zijn schoolvoorstellingen reeds eerder geëvalueerd? Zo ja, wat houden die evaluaties in? Pleit u voor een aanpassing van het beleid omtrent de schoolvoorstellingen voor jongeren, kinderen en kleuters en in het algemeen omtrent cultuur in het onderwijs? Waarom is het protocol dat ooit is tot stand gekomen tussen de departementen Cultuur en Onderwijs nooit geïmplementeerd? In welke richting moet het beleid worden geheroriënteerd? Is de opdracht van de TSO- en BSO-scholen in de cultuurparticipatie niet des te belangrijker dan in het ASO, omdat die jongeren er van thuis uit minder toe worden aanzet? Welke voorwaarden moeten volgens de minister zijn vervuld zodat schoolvoorstellingen hun effect niet missen?

Ik begrijp dat aansporen tot participatie zo vlug mogelijk, al in de kindertijd, moet gebeuren, zoals in de studie wordt beweerd. Ik ben me ervan bewust dat als ouders de cultuurparticipatie meegeven, het effect nog groter kan zijn. Ik hoop echter niet dat dit een aanleiding zal zijn om zich alleen nog te concentreren op dat aspect en om het traditionele cultuuraanbod in het secundair onderwijs te laten verloren gaan. Mijn eerste entree in een schouwburg was ook in het secundair onderwijs. Tevoren was ik er nooit geweest en toch ben ik een grote theaterliefhebber geworden.

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb het artikel ook gelezen. Ik stel me zelfs vragen - maar wie ben ik - bij dat onderzoek. Me dunkt wordt er enorm veel aandacht besteed aan schoolvoorstellingen voor kleuters, vooral via de cultuurcentra in Vlaanderen. In mijn eigen stad zijn er et-

telijke voorstellingen voor kleuters, en zeker ook voor kinderen van het lager onderwijs. Ik denk dat het de juiste manier is om hun belangstelling te wekken, zoals die bij ons is gewekt in het secundair onderwijs. Ik zou het ten zeerste betreuren dat we naar aanleiding van dit artikel plotseling meegaan in de redenering dat BSO en TSO niet geïnteresseerd zijn, en dat we er dus niets meer voor doen. Ik meen dat we net het tegenovergestelde zouden moeten doen en dit aspect precies meer aandacht moeten geven.

Ik meen dat er nog geen echte doorlichting is gebeurd. Ik stel u ook die vraag. Er wordt veel werk geleverd ten aanzien van de scholen. Vooraf zijn er bijvoorbeeld besprekingen met leerkrachten en worden niet-herkenbare dingen vooraf al uitgelegd. Ik pleit net zoals de heer Sannen ervoor om af en toe iets onherkenbaars te brengen, net om de creatieve zin aan te scherpen en de kritische zin staande te houden. Ik vind in dit artikel hierover niet echt iets waar ik achter kan staan.

Ik wil even verwijzen naar een sector waaraan men niet onmiddellijk zou denken, maar bij de preventiediensten bij de politie werkt men de jongste tijd veel met theatervoorstellingen die in scholen worden gebracht en die bijvoorbeeld te maken hebben met drugspreventie, het kenbaar maken van het probleem en die de jeugd erbij betrekken.

Er is nu een nieuwe reeks op komst, die zal gaan over het effect van echtscheidingen en meer bepaald van vechtscheidingen op kinderen. Ik blijf geloven dat theater een goed middel is om zaken aan te kaarten, om mensen aan het denken te zetten en om mensen samen dingen te laten beleven.

We moeten de resultaten van het onderzoek onderzoeken, maar we moeten zeker niet ingaan op de vraag om het theater in het TSO en het BSO te begraven.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, ik vrees vanuit mijn ervaringen dat wat de heer Sannen opmerkelijke vaststellingen noemt, inderdaad de pijnlijke realiteit is. De participatie van laaggeschoolden aan de cultuurbeleving is problematisch. Uiterekend een groot deel van de jongeren uit het TSO en vooral uit het BSO en uit het deeltijds onderwijs worden daar van thuis uit

Marginet

ook minder toe aangezet, al is dat uiteraard geen algemene regel.

Scholen moeten dan ook een zeer belangrijke rol vervullen: ze moeten er alles aan doen om de cultuurbeleving te stimuleren.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik stel vast dat een aantal zaken verkeerd worden begrepen. 'Ambrassadeurs' is zeker geen oproep om geen cultuur op scholen te brengen. De titel van het artikel in De Morgen werd gekozen met de bedoeling dat de mensen het zouden lezen. De auteur van 'Ambrassadeurs' heeft gewoon een aantal vaststellingen gedaan die kunnen leiden tot een betere omkadering en dus tot betere resultaten als het gaat om schoolvoorstellingen.

Tijdens mijn middelbareschooltijd was alles wat de school me opdroeg, op voorhand negatief. Ik was wel degelijk een aantal zaken beu die van de school uitgingen. We moeten daar dus rekening mee houden.

De publicatie Ambrassadeurs is geen echt onderzoeksrapport, maar wel een heel goede en toegankelijke inventaris van wat wetenschappers, maar ook anderen - niet in het minst ook jongeren zelf - te zeggen hebben over de relatie tussen jongeren en cultuur. De grote stellingen van de tekst zijn ook niet helemaal nieuw voor ons: ze zijn grotendeels geïnspireerd op het jeugd- en cultuurbeleid dat we trachten te realiseren.

In de publicatie staat duidelijk dat de jeugd gemiddeld meer participeert aan het cultuuraanbod dan de andere leeftijdsgroepen. Dat sluit aan bij ons uitgangspunt dat het in het algemeen helemaal niet slecht gesteld is met de Vlaamse jeugd, en dat de kracht ervan veel duidelijker is dan wat 'de klacht' altijd over hen vertelt.

Het is volgens Ambrassadeurs ook belangrijk om jongeren ernstig te nemen, hen niet te betuttelen en hen sterk te maken, zodat ze 'eigen-zinnig' keuzes kunnen maken. Ook deze stelling is een basis voor ons jeugd- en cultuurbeleid. We moeten jongeren immers kansen geven en hen op weg zetten zonder hen te veel pampren. Hier-

bij willen we ook meer dan 'deelnemen'. Jongeren zijn immers ook actieve kunstbedrijvers, niet het minst via hun muziek. Het popbeleid is een bewuste keuze daarvoor.

Dat neemt niet weg dat er - zoals ook uit Ambrassadeurs blijkt - een probleem is met het bereik. Laaggeschoolde jongeren en jongeren van een andere etnische afkomst genieten onvoldoende van het maatschappelijke aanbod en dus ook van het culturele. We hebben hiervoor geen magische oplossing. Het is één van onze bewuste keuzes in het jeugd- en cultuurbeleid om dit bereik groter te maken. Daarvoor zullen we uitdrukkelijk een beroep doen en moeten doen op de knowhow van het veld. Het blijft een grote uitdaging.

Er werd gevraagd of de schoolvoorstellingen al eerder geëvalueerd werden. Er is mij daarover geen recent wetenschappelijk onderzoek bekend, zeker niet vanuit cultuurperspectief. Natuurlijk weten we dat schoolvoorstellingen een eigen aureool hebben: dat was zo sinds onze eigen schooltijd, en dat zal ondertussen niet veranderd zijn. Natuurlijk is cultuurbeleving - zoals ook sportbeleving - een uiterst belangrijk aspect voor de lerende jonge mensen. De betrokkenheid van onder andere de Canon Cultuurcel in dit project bewijst dat ook Onderwijs erg actief en creatief met deze opdracht bezig is.

We moeten het effect van schoolvoorstellingen op de latere cultuurparticipatie misschien relativeren. Dat is nog iets anders dan zeggen dat schoolvoorstellingen geen zin meer zouden hebben. Veel leerkrachten leveren voortreffelijk werk op dat vlak. Het onderwijs is reeds jaren een gedroomde biotoop voor cultuuroverdracht. Dat moet ook zo blijven en de ongekende situaties en toestanden moeten daarin zeker aan bod komen.

De heer Ludo Sannen: Af en toe mag het confronterend zijn.

Minister Bert Anciaux: Dat is zeker waar. Ook voor volwassenen mag het soms confronterend zijn.

Het is belangrijk het onderwijs als een eigen, apart en uiterst waardevol opvoedingsmilieu te bekijken. Het Vlaams onderwijs heeft internationaal een sterke reputatie. Het is ook niet aangewezen het onderwijs in tegenstelling tot bijvoorbeeld de cultuur of de sport te zien. Ze zijn aanvullend en kunnen en moeten elkaar versterken.

Anciaux

In ons cultuur-, jeugd- en sportbeleid willen we bewust een pedagogische en sociale ruimte creëren die anders is dan die van het onde wijs. In de vrije tijd en in de gezinstijd zal cultuurbeleving op een heel andere manier vorm krijgen en worden beleefd.

Het is voor onze beleidsbevoegdheden heel belangrijk om vanuit de 'vrije keuze' van kinderen en jongeren te werken. De jeugd moet daarom geprikkeld worden, gestimuleerd en ook wel begeleid. Dat vraagt speciale aandacht, die wij in ons beleid heel nadrukkelijk beschrijven en ondersteunen. Hierbij spelen onder andere het jeugdwerk, maar ook andere vormen van vrijetijdsbesteding een belangrijke rol.

Het onderwijs is voor het cultuurbeleid een bondgenoot. In onze relatie beweegt al heel veel. De 'Ambassadeurs' zijn een voorbeeld van samenwerking tussen jeugd, cultuur en onderwijs. De ruimte die uit deze samenwerking ontstaat, moeten we nog verder opvullen. Ook daarvoor zijn er in onze beleidsnota's duidelijke aanzetten. De 'brede school' is een belangrijk concept dat hier meespeelt. Hierbij worden school en maatschappij sterk vervlochten, worden schotten tussen school en vrijetijdsbesteding, maar ook actieve en passieve cultuurbeleving, weggenomen. Dit concept klinkt veelbelovend, maar we hebben het nog niet onder de knie. De komende legislatuur willen we – samen met de minister van Onderwijs – tijd nemen om de brede school inhoud en toekomst te geven.

Mijnheer Sannen, er is zeker een probleem met het bereik van het culturele aanbod, onder andere voor jongeren uit het TSO en het BSO. Dit geldt niet alleen voor schoolvoorstellingen. Het is een breder maatschappelijk fenomeen. Ik wil dat de gespecialiseerde bovenbouw van zowel cultuur als jeugd mij hieromtrent in de nabije toekomst concrete adviezen afleveren. Daarin zal ook de relatie met de school een zeer belangrijke rol moeten spelen. Hierbij wil ik ook de vraag naar voorwaarden heel specifiek beantwoord zien. Ik wil ook de specifieke initiatieven die zich in deze problematiek al situeren, verder ondersteunen.

Ik heb echter nog niet de mirakeloplossing gevonden. Die zal waarschijnlijk niet bestaan. Persoonlijk geloof ik heel sterk dat ook de technieken van

jeugdwerk op andere plaatsen moeten worden toegepast. Het jeugdwerk slaagt er echt in om via de eigen specifieke technieken een goede partner te zijn in het cultuuraanbod of de cultuurconfrontatie bij jongeren. De technieken van het jeugdwerk zouden meer in rekening moeten worden genomen in het onderwijs, maar niet alleen daar.

Mijnheer Sannen, u hebt natuurlijk gelijk. Culturele centra leveren zeker veel inspanningen. Maar ook daar stel ik vast dat dezelfde doelgroepen heel vaak niet worden bereikt. Ook daar moeten we de technieken van het jeugdwerk gebruiken.

De voorzitter: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik ben het eens met de meeste elementen die u hebt aangebracht. Het concept van de brede school is belangrijk om bepaalde zaken meer geïntegreerd te laten plaatsvinden in het ontwikkelingsproces van jongeren. Het gaat hierbij niet alleen om cultuur.

Ik wil deze studie helemaal niet in vraag stellen. De bemerkingen zijn heel realistisch. Doordat bepaalde accenten sterk naar voren worden geschoven, er in de politiek nu eenmaal keuzes moeten worden gemaakt en de middelen beperkt zijn, zou het erg zijn dat door bepaalde beleidskeuzes de – ik geef het toe – te traditionele schoolvoorstelling wordt afgebouwd in het secundair onderwijs.

Ik heb wel enige kritiek. Ik heb er moeite mee als een beleidsverantwoordelijke de schoolvoorstellingen in een bepaald daglicht zou stellen. Mijnheer de minister, in uw antwoord doet u dat soms. Ik heb zelf 10 jaar les gegeven in het TSO. Ik weet ook wel hoe daarop wordt gereageerd. Als beleidsverantwoordelijke mag u daarin niet meegaan. Het zou erg zijn als leerlingen nu nog gevraagd worden Ward Ruyslinck te lezen. Het is wel van belang dat jongeren worden verplicht boeken te lezen. Ik besef dat de zaak soms pedagogisch-educatief fout werd aangepakt. Het is terecht dat daar kritiek op wordt gegeven. We moeten wel een juiste formulering geven. Het is niet de schoolvoorstelling op zich, wel misschien de pedagogische, de educatieve inkleding die we in vraag moeten stellen.

We mogen de relaterende toon over de schoolvoorstelling echter niet zelf in de mond nemen. Zelfs als die niet direct aanleiding geeft tot een persoonlijke verhoging van de participatie, is ze een vorm van cultuuroverdracht die de jongere in

Anciaux

die periode meekrijgt. Er is trouwens zoveel overdracht van cultuur, van kennis, van sociale vaardigheden in het onderwijs. Daarom alleen al moet ze er deel van uitmaken.

De resultaten zullen nooit echt meetbaar zijn. Niet iedereen zal naar het toneel blijven gaan, maar iedereen heeft in elk geval de cultuuroverdracht ontvangen. Ik zat zelf op internaat, bij paters. Ik herinner me nog heel goed dat ik in het derde jaar middelbaar onderwijs de film 'Adalen 31' heb gezien. We hebben die film toen besproken, en ik heb er de liefde voor filmanalyse aan overgehouden. Ik herinner me ook nog het stuk 'Voor elk wat wils' van Shakespeare, dat we in de schouwburg van Maastricht hebben gezien. Dat heeft op velen een blijvende indruk gemaakt, al is het niet zo dat iedereen naar het toneel blijft gaan. Het is daarom een goede zaak dat leraars dit ter harte nemen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, ik wil vermijden dat er straks in de kranten staat dat ik tegen cultuur op school ben. Laat me de puntjes op de i zetten. De heer Sannen interpreteert mijn woorden niet juist. Ik steun meer dan wie ook de cultuurverspreiding op scholen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het toezicht op de verplichting om gemeentelijke cultuurraden op te richten

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanackere tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het toezicht op de verplichting om gemeentelijke cultuurraden op te richten.

De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van

een integraal en kwalitatief lokaal cultuurbeleid verplicht de gemeenten in Vlaanderen om een of meerdere adviesraden voor cultuur op te richten. Die wettelijke bepaling vloeit voort uit de federale cultuurpactwetgeving die via de inspraak van gebruikers in het cultuurbeleid een garantie geeft voor niet-discriminatie van ideologische of politieke stromingen. Toch zijn er in Vlaanderen nog altijd gemeentebesturen die niet voldoen aan deze wettelijke verplichting en die dus na al die jaren nog altijd geen correct samengestelde gemeentelijke cultuurraad hebben opgericht.

Ik wil het hier over Zwalm hebben. Het is mij evenwel niet om die gemeente te doen, maar om het belang van de participatie en de correcte uitvoering van wat dit parlement beslist. Toen ik de documenten in verband met Zwalm doornam, riep dat bij mij onwillekeurig een beeld op dat ik uit respect voor de amateurkunsten en het amateurtheater hier niet wil verwoorden.

Minister Bert Anciaux: U bedoelt dus een klucht of een tragikomedie.

De heer Steven Vanackere: Uit respect voor de mensen die op een ernstige manier met amateurtheater bezig zijn, zou het denigrerend zijn hier die woorden in de mond te nemen.

Naar aanleiding van een zoveelste klacht uit de Oost-Vlaamse gemeente Zwalm over de niet-wettelijke samenstelling van de gemeentelijke cultuurraad, formuleerde de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie in april van dit jaar bij unanimiteit de aanbeveling dat de gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen de nietigheid van de oprichtingsprocedure van de gemeentelijke cultuurraad van Zwalm zou vaststellen. De gouverneur zou inmiddels de schorsing al hebben uitgesproken. In datzelfde advies van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie staat ook dat de gouverneur in het kader van het dwangtoezicht alle mogelijke middelen moet aanwenden om iets aan de toestand te doen. Er zijn mij in dat verband geen maatregelen bekend.

Verder staat in het advies dat de Vlaamse ministers van Cultuur en van Binnenlandse Aangelegenheden deze zaak intensief moeten opvolgen en alle gepaste en noodzakelijke maatregelen moeten treffen die het decreet van 28 april 1993 hen ter beschikking stelt. In het algemeen staat in het advies

Vanackere

dat men erop moet toezien dat de onmiddellijke en correcte toepassing van de verplichtingen uit het decreet van 13 juli 2001 ook daadwerkelijk gebeurt. Het gaat mij dus niet om het geval op zich, maar om het respect voor een belangrijk element van het decreet over het lokaal cultuurbeleid. De betrokkenheid en inspraak van de bevolking is immers een van de hefboomen die een krachtdadig lokaal cultuurbeleid mogelijk maken.

Ik wil daarom aan de minister vragen een stand van zaken te geven over de toestand in Zwalm. Waarschijnlijk stelt hij samen met mij vast dat het decreet lokaal cultuurbeleid niet in sancties voorziet voor gemeenten die geen cultuurraad oprichten. Welke middelen heeft de minister van Cultuur binnen zijn bevoegdheden om een legale cultuurraad te doen oprichten? Het kan toch niet dat we de gemeenten essentiële verplichtingen opleggen, maar dan de armen in de hoogte gooien als een gemeente dat naast zich neerlegt? Zo'n gemeente respecteert niet alleen het decreet niet, maar legt ook de antidiscriminatiewet en het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens naast zich neer. Dat vergt toch een ingreep. Dit probleem heeft me er trouwens toe aangezet om te proberen deze vraag niet enkel aan de minister van Cultuur maar ook aan de minister bevoegd voor het toezicht op de lokale besturen voor te leggen. Er werd beslist om de vraag enkel in de commissie voor Cultuur te behandelen. Ik reken erop, mijnheer de minister, dat u ook inzicht zult verschaffen in de intenties van uw collega. Het gaat om puur voorgedijtoezicht.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Ik ben het volmondig eens met uw inschatting van dit aanslepend probleem, mijnheer Vanackere. Dit is inderdaad meer dan slechts een advies van de Nationale Vaste Cultuurpactcommissie. Het decreet op het lokaal cultuurbeleid levert een palet aan instrumenten en stimuli om de bevolking dichterbij cultuur en het cultuurbeleid te brengen. Ik constateer dat dit, na amper 3 jaar, op heel wat plaatsen al veel vruchten heeft afgeworpen. Zo ontstaat er meer initiatief, is er op veel plaatsen opnieuw sterkere aandacht voor de diverse buurten en wijken in een gemeente, ontstaat er bij de bevolking dikwijls een sterkere trots over het eigen cultuurleven en noem maar op.

Werken aan mogelijkheden voor participatie aan cultuurbeleid is veel méér dan een vormvereiste: het is een essentiële sleutel voor een gemeentelijk beleid dat gevoelig is voor een breed draagvlak en voor dynamiek. Dat een cultuurraad hier niet de enige en allesbepalende vertaling van is, zoveel is ook duidelijk. Maar het decreet benadrukt het belang van een cultuurraad, onder andere omdat dit, naast allerlei andere initiatieven, een garantie van duurzaamheid en continuïteit geeft in de inspraak en de advisering. Gemeentebesturen die een goede, open en dynamische cultuurraad willen, kiezen dus voor een degelijke relatie met hun bevolking en het cultuurleven.

Zwalm kiest hier niet voor. Ik kan daar echter geen begrip voor opbrengen, niet als cultuurminister, niet als politicus. Misschien zijn mijn wettelijke mogelijkheden om een sanctie op te leggen veeleer beperkt, mijn publiek commentaar op deze onverkwikkelijke zaak is des te scherper.

De Vaste Nationale Cultuurpactcommissie formuleerde inderdaad op 26 april 2004 haar aanbeveling. Op 14 mei heeft de gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen de statuten van de cultuurraad vervolgens geschorst. De installatie of de werking van de cultuurraad werden niet geschorst om te voorkomen dat er opnieuw helemaal geen cultuurraadwerking zou zijn. De afdeling Binnenlandse Aangelegenheden van de provincie Oost-Vlaanderen volgt dit dossier op en wacht op nieuwe, door de gemeenteraad goedgekeurde statuten. Ze beschouwt de bestaande cultuurraad zolang als voorlopige cultuurraad.

In april 2004 bezorgde de gemeente Zwalm het gemeenteraadsbesluit met betrekking tot de oprichting en vaststelling van de statuten van de gemeentelijke cultuurraad aan de administratie. Als antwoord hierop stuurde de administratie op 13 mei 2004 een brief met vaststellingen naar het gemeentebestuur van de gemeente Zwalm. Hierin wordt onder meer gesteld dat de belangrijkste statutaire doelstelling - met name de verplichte adviesvraag door de gemeente - niet was opgenomen, dat tal van culturele verenigingen of organisaties door de toetredingsvoorwaarden feitelijk uitgesloten worden, wat in strijd is met het decreet, dat de motivatieplicht niet opgenomen was, en noem maar op. Blijkbaar mochten alleen de vriendjes in de club.

Anciaux

Intussen heeft de Cultuurpactcommissie via een zevental klachten opnieuw vastgesteld dat de gemeentelijke cultuurraad in Zwalm verder functioneert op basis van de geschorste statuten. De cultuurraad zou bijvoorbeeld werken aan adviezen over subsidiereglementen. Naar aanleiding van de ingediende klachten staat de formulering van nieuwe aanbevelingen met betrekking tot de gemeente Zwalm op de agenda van de algemene vergadering van de Cultuurpactcommissie van 22 november 2004.

Zoals u terecht stelt, voorziet het decreet lokaal cultuurbeleid niet in een directe sanctie voor gemeenten die geen cultuurraad oprichten, alhoewel het - naast het beschikken over een bibliotheek - een decretale verplichting is voor elke gemeente. Vermits de cultuurraad een belangrijke rol speelt in de totstandkoming van het cultuurbeleidsplan, kunnen dergelijke gemeenten uiteraard geen aanspraak maken op een subsidie voor de uitvoering van hun cultuurbeleidsplan. De gemeente Zwalm heeft echter geen aanvraag ingediend om een cultuurbeleidsplan op te maken, elke gemeente beslist autonoom of ze dit wenst te doen.

Ik moet toegeven dat de wetgeving binnen Cultuur veeleer uitgaat van het kansen geven dan van het verplichten en bijgevolg opleggen van sancties. Meestal vind ik dit een goede zaak, want het gaat uit van andere, volwassen relaties tussen de verschillende partijen. In dit geval betreur ik dat ik niet directer kan ingrijpen zonder evenwel tegelijk nog meer schade aan te richten bij de bevolking en de culturele verenigingen en instellingen in Zwalm. We zouden een bepaling kunnen opnemen zodat ik wel een sanctie kan opleggen, bijvoorbeeld de subsidie voor de bibliotheek afpakken. Wie is daar dan het slachtoffer van? De keizer van Zwalm of de bevolking van Zwalm?

Uiteraard speelt hier wel het gebruikelijke toezicht door de gouverneur en de minister van Binnenlandse Aangelegenheden. Deze procedures lopen intussen. We volgen dit samen met hen op. Elke beslissing van de gemeente Zwalm over de culturele aangelegenheden of subsidies wordt momenteel geschorst omdat er geen enkel advies werd gegeven door een rechtsgeldig instrument. Soms heeft dit echter een omgekeerd effect.

Tot slot weten we allemaal dat de zwaarste sanctie voor een politicus in het stemhokje wordt uitgevoerd.

De voorzitter: Mijnheer Vanackere, ik ken dit dossier redelijk goed. Mevrouw Van Hecke en ikzelf hebben ongeveer 8 maanden geleden een brief geschreven aan de minister van Binnenlandse Aangelegenheden om de toepassing van het toezicht te vragen. Het ging dan effectief over het niet naleven van de wettelijke verplichtingen als burgemeester van de betrokken gemeente. De burgemeester heeft toen furieus gereageerd. Wij hebben geen antwoord gekregen op die vraag omwille van de nakende verkiezingen.

De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, ik ben u dankbaar voor die aanvulling omdat ze opnieuw aantoonst dat er een echte oplossing voor deze kwestie en een gepaste sanctie moeten worden gevonden. De minister heeft gelijk dat we met een sanctie ook wel eens de verkeerde mensen kunnen treffen. Een echt geschikte oplossing ligt waarschijnlijk veeleer binnen de bevoegdheden van de minister die toezicht houdt op de gemeentemandatarissen, dan binnen de bevoegdheden van de minister van Cultuur. Mijnheer de minister, ik hoop dan ook dat u in nauw overleg met minister Keulen hier een oplossing voor zult trachten te vinden.

Mijnheer de minister, u hebt het ook gehad over de 'voorlopige cultuurraad'. In Frankrijk zegt men: 'Il n'y a que le provisoire qui dure.' Wellicht is een slecht functionerende voorlopige cultuurraad nog minder wenselijk dan een heel duidelijke situatie zonder cultuurraad. We kunnen immers geen gedoogbeleid voeren en blijven instemmen met voorlopige oplossingen.

Een deel van de oplossing ligt waarschijnlijk, zoals de voorzitter ook al verklaarde, in een krachtadig optreden van minister Keulen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

— *Het incident wordt gesloten om 14.01 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

